

Nr. 1

Sinteza obiectivelor și propunerilor
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (legea practicilor comerciale nelioiale), număr unic 27/ME/2022

Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiectivului/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>1. Centrul de Armonizare a Legislației Nr. 31/02-126-1207 din 7 februarie 2022</p>	<p>Cu referire la transpunerea art. 1 din Directiva (UE) 2019/633, care reflectă tranzacțiile incluse în domeniul de aplicare al actului UE, prin stabilirea cifrei de afaceri anuale a furnizorilor și a cumpărătorilor menționăm că, proiectul național nu a preluat abordarea UE, prin fixarea unei cifre de afaceri plafonate în relațiile comerciale dintre cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentară similar normei UE. Astfel, potrivit art. 1, art. 2116, alin. (10) din proiectul național, lista practicilor comerciale nelioiale se aplică pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentară, indiferent de cifra de afaceri a fiecăruia, cu excepția comerțului ambulant, în cazul în care venitul din vânzări a comerciantului ambulant pentru o perioadă fiscală este de până la 1 200 000 lei. Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale nelioiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul</p>	<p>Se acceptă. Va fi aplicat procesul de monitorizare a implementării legii cu ajustările corespunzătoare la necesitate.</p>

	<p>lanțului de aprovizionare agricol sau alimentară, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevedere națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale. Totuși, urmează a fi analizată post-factum modalitatea de implementare practică a acesteia, cu posibilitatea ulterioară de reconsiderare a normei naționale, prin fixarea unor praguri ale cifrelor de afaceri ale cumpărătorilor și furnizorilor din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentară chiar și diferite de cele UE, dar adaptate realităților naționale ale RM. De asemenea, excepția identificată de autori în cazul comerțului ambulant urmează a fi argumentată corespunzător în vederea evidențierii scopului și impactului acesteia.</p>	
	<p>Cu privire la noțiunea de „produse agricole și alimentare”, statuată în proiectul național la art. I, art. 21/14 (de completare a Legii nr. 231/2010) menționăm că, potrivit art. 2, pct. 1 din Directivă, aceasta urmează să cuprindă automat lista produselor enumerate în Anexa I la TFUE, precum și produsele care nu sunt enumerate în anexa respectivă, dar care sunt procesate în scopul utilizării ca alimente prin utilizarea produselor enumerate în anexa respectivă. Așadar, proiectul național nu oferă o listă a produselor respective, considerate agricole și alimentare, ci oferă competențe Guvernului RM de a o aproba. În măsura în care, prevederile prezentului proiect se referă la practicile dintre comerțanții cu produse agricole și alimentare prenotate, se impune definirea acestora odată cu adoptarea/intrarea în vigoare a prezentului proiect de lege, în caz contrar normele respective rămân a fi incomplete, ambigue și fără finalitatea propusă atinsă. Astfel, ținând seama de art. IV din proiect, care stabilește intrarea în vigoare a legii în vigoare în termen de 6 luni din momentul publicării, se consideră judicioasă și necesară elaborarea listei respective de produse agricole și alimentare simultan cu</p>	<p>Se acceptă. Art. IV din proiect se completează cu un alineat nou (4) cu următorul cuprins: ” (4) În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul va asigura elaborarea și adoptarea listei de produse agricole și alimentare.”</p>

		promovarea proiectului de lege sau cel târziu până la momentul intrării în vigoare a acestuia.	
		Proiectul național nu a asigurat transpunerea prevederilor UE ce țin de inaplicabilitatea interdicției în efectuarea plăților în cadrul acordurilor de furnizare încheiate cu furnizorii de struguri sau must pentru producția de vin și cumpărătorii lor direcți, statuate la art. 3 (1), ultimul paragraf din Directiva (UE) 2019/633, ci doar a prevăzut ca excepție plățile efectuate de către un cumpărător unui furnizor atunci când acestea sunt efectuate în cadrul programului pentru școli și cele efectuate de entitățile publice care furnizează îngrijiri medicale (Art. I, art. 2115, alin. (5)). Menționăm că, Tabelul de concordanță nu argumentează nepreluarea acestei prevederi UE.	Nu se acceptă. În temeiul art. 9 din Directiva UE, norma națională stabilește prevederi mai stricte și mai benefice furnizorilor de produse agricole și alimentare.
		Cu referire la excepția pentru practica comercială interzisă prin care cumpărătorul solicită furnizorului să suporte, integral sau parțial, costul oricărui reduceri pentru produsele agricole și alimentare vândute de cumpărător cu titlu promoțional din art. 3 (2). ultimul paragraf al actului UE, transpusă de art. 1, art. 2116, alin. (6) din proiect, opinăm că actul UE nu stabilește și termenul maximal de 60 de zile per an per produs pentru acțiunile de promovare efectuate.	Se acceptă parțial. Termenul a fost inclus în proiect ca rezultat al multiplexelor solicitări ale furnizorilor, fiind anterior reflectate în câteva proiecte de lege.
		<i>Obiecții privind clauza de armonizare</i> Ținând cont de pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 (în continuare Regulamentul nr. 1171/2018), clauza de armonizare urmează a fi completată și expusă în următoarea redacție: „Prezenta Lege transpune parțial Directiva (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 111 din 25 aprilie 2019”.	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat.

	<p><i>Obiecții privind Nota Informativă</i></p> <p>Pentru a respecta cerințele prevăzute la Anexa nr. 1 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, precum și pct. 26 din Regulamentul nr. 1171/2018, compartimentul 3 din Nota Informativă urmează a fi revizuit pentru a include doar informația privind: actul UE transpus și gradul de transpunere, în speță, prezentul proiect de lege asigură transpunerea parțială a Directivei (UE) 2019/633, indicând titlul complet al actului UE respectiv, astfel cum s-a făcut obiecția privind clauza de armonizare; faptul că prezentul act UE nu se regăsește expres în Acordul de Asociere RM-UE, însă importanța implementării acestuia urmează a fi examinată prin prisma art. 38 și 334 din Acord, prin inserarea conținutului articolelor respective; mențiunea privind Tabelul de concordanță cu specificarea expresă a actului UE - Directiva (UE) 2019/633.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nota informativă a fost ajustată.</p>
	<p><i>Obiecții privind Tabelul de concordanță</i></p> <p>Tabelul de concordanță prezentat nu corespunde în totalitate cerințele stabilite prin Regulamentul nr. 1171/2018, urmând a fi revizuit după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Compartimentul 4, care inserează conținutul integral al Directivei (UE) 2019/633, urmează a fi delimitat corespunzător pe fiecare articol/aliniat, pentru a fi clară observația corespunzătoare ce se atribuie, cu precădere la informația prezentată la art. 2 din actul UE. - în Compartimentul 6, pentru prevederile art. 8 – 15 din Directiva (UE) 2019/633 urmează a fi indicat calificativul „prevederi UE neaplicabile” și nu „nu este aplicabil în cazul Republicii Moldova”. 	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Nu considerăm necesară separarea pe elemente structurale în cazurile în care descrierea cuprinde elementul în întregime.</p>
<p>2. Ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	<p>I. La proiectul de hotărâre:</p> <p>1. Considerăm judicios excluderea din clauza de adoptare a prevederilor normative invocate ca temei legal „art.25 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>Nr. 04 – 667 din 10.10.2022</p>	<p>la actele normative și respectiv art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază a activității de întreprinzător”, deoarece conțin reglementări generice cu referire la analiza impactului de reglementare și nu constituie temei legal de adoptare a proiectului de hotărâre în cauză.</p>	
	<p>II. La proiectul de lege: 2. La Art. I, care prevede modificarea Legii nr.231/2010 cu privire la comerțul interior, în special în art.2117, autorul propune desemnarea Consiliului Concurenței în calitate de autoritate competentă cu atribuții de stabilire, examinare, asigurare a aplicării interdicțiilor și sancționare a practicilor comerciale neloiale. Concomitent, la Art. II cu privire la amendamentele la Legea concurenței nr.183/2012 se propune modificarea art.71 „Faptele ce constituie încălcări ale normelor materiale ale legislației concurențiale” prin includerea „practicilor comerciale neloiale prevăzute la art.2116 din Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior”, în lista acțiunilor care constituie încălcări. În această ordine de idei, considerăm oportună modificarea în proiectul de lege, inclusiv a art.72 „Determinarea nivelului de bază al amenziilor pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale” din Legea concurenței nr.183/2012, pentru a prevedea expres reglementări privind nivelul de bază al amenziilor, în cazul practicilor comerciale neloiale, stipulate la art.2116 din Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior.</p>	<p>Se acceptă parțial. Prin considerarea avizului Consiliului Concurenței sunt operate modificări. A se vedea proiectul.</p>
	<p>3. La Art. III, în contextul propunerii de abrogare a punctelor 5) – 5/4) din art.273 al Codului contravențional nr.218/2008, este necesar a fi revizuite și articolele corespunzătoare din Cod, care vizează atribuțiile autorităților competente de constatarea/examinarea contravențiilor stabilite la punctele 5) – 5/4) din art.273, excluzând din aria de</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>competență a acestora respectivele contravenții. Reieșind din cele expuse, sugerăm operarea modificărilor la: 1) art.402, cu referire la competența autorităților administrative din subordinea Ministerului Finanțelor de examinare a contravențiilor prevăzute la art.273 pct.5) și 5/1); 2) art.414, cu privire la competența Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor de constatare și examinare a contravențiilor prevăzute la art.273 pct.5/2), 5/3) și 5/4).</p>	
<p>3. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor Nr. 01-6/433 din 14.02.2022</p>	<p>1. În articolul 21/14, la noțiunea „preț de vânzare”, după sintagma „,costurile de producție inclusiv” se propune de a se completa cu sintagma „,cheltuielile de implementare și menținere a sistemului de management al siguranței alimentului”.</p> <p>Completarea definiției, evidențiază și alte cheltuieli care influențează direct și indirect costul produsului final, dar nu sunt incluse în costul de achiziție a materiei prime (MP).Astfel, în conformitate cu cerințele Legii nr.30612018 privind siguranța alimentelor și Legii nr.29612017 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare, producătorii sunt responsabili de implementarea și menținerea sistemului de management al siguranței alimentului conform standardelor analizei Riscurilor și punctelor critice de control (HACCP). Acestea se referă la cheltuieli de audit, de certificare, cheltuieli pentru încercări de laborator, procurarea echipamentelor de măsurare și monitorizare a punctelor critice de control, instruirei de personal în domeniu, cheltuieli de întreținere a spațiilor de producere și depozitare etc.</p>	<p>1. Se acceptă parțial În vederea asigurării oricăror alte costuri care se includ inevitabil în costurile de producție sau contribuie la formarea costului final al produsului noțiunea va fi completată cu textul ”sau alte cheltuieli”. Totodată, noțiunea ”preț de vânzare” a fost substituită cu noțiunea ”costul produsului”.</p>
	<p>2. În articolul 21/16 alin.(1): 1) la lit. g), după cuvântul „anularea” se propune de a se completa cu sintagma „sau înlocuirea”. 2) la lit. j), după sintagma „cumpărătorul solicită furnizorului” se propune de a se completa cu expresia „înlocuirea sau”.</p>	<p>2. 1) Se acceptă 2) Se acceptă</p>

		<p>Completările propuse, privind înlocuirea produselor și cerințele trasabilității au ca scop limitarea utilizării practicilor comerciale neloiale din partea comercianților privind înlocuirea/schimbarea produsele furnizate, care ulterior sunt deteriorate sau sunt aproape de expirarea termenului de valabilitate, fără examinarea documentelor primare financiare și care influențează integritatea informațiilor din sistemul de trasabilitate.</p>	
		<p>3) la lit. o), propoziția „Comerciantul este obligat să lichideze (să distrugă) produse alimentare neconforme reglementărilor aplicabile în domeniul alimentar” se propune de a se expune într-o nouă redacție și va avea următorul conținut „În funcție de natura neconformității, comerciantul este obligat să distrugă sau să utilizeze condiționat întregul lot de produse alimentare neconforme sau utilizeze condiționat lotul de produse alimentare neconforme”.</p> <p>Introducerea termenului "utilizarea condiționată" este motivată de art. 30 alin. (2) al Legii nr306/2018 privind siguranța alimentelor, potrivit căruia "produsele alimentare și materialele care vin în contact cu produsele alimentare ce nu corespund reglementărilor aplicabile din domeniul alimentar, dar care nu sînt falsificate și nu prezintă vreun pericol pentru sănătatea umană pot fi recondiționate înainte de a fi vândute sau distribuite". În funcție de natura neconformității, produsele alimentare pot fi utilizate în alte scopuri decît cel destinat inițial. Astfel, se concluzionează că nu în toate cazurile produsele alimentare trebuie distruse.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>4) Articolul 2/16 alin.(l) se completează cu litera t) care va avea următorul cuprins: „t) Cumpărătorul nu poate solicita reduceri comerciale lunare, trimestriale sau anuale, din volumul și valoarea</p>	<p>Nu se acceptă. Vinzătorul are dreptul să accepte orice reduceri care sunt incidente alineatului (2) al</p>

	<p>produselor furnizate, care afectează direct sau indirect rentabilitatea produsului (produselor), inclusiv acoperirea cheltuielilor privind măsurilor de siguranță alimentară, ale furnizorului".</p>	<p>art. 21/16 acestea fiind condiționate de expresia clară a acestora în contract. Normele corespund alin. (2) al art. 3 din Directiva 2019/633. Totodată, sensul normei propuse este acoperit de prevederile alin. (4) al art. 21/16.</p>
	<p>5) Subsecvent, se reliefează faptul că prevederile articolului 21/16 alin.(3) se contrazic cu prevederile art.21/15. Completarea propusă are ca scop protejarea producătorilor privind riscurile financiare, necesare de a fi utilizate pentru îndeplinirea cerințelor Legii nr. 296/2017 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare, care sunt monitorizate și inspecțate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.</p> <p>Lipsa resurselor financiare, dedicate menținerii măsurilor, din legea menționată, prezintă pericole pentru conformitatea produselor alimentare conform cerințelor de siguranță alimentară.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu este clară obiecția, dacă se propune excluderea de ce intervine propunerea ulterioară de completarea a alineatului, dacă modificarea, ar fi oportună formularea redacției propuse.</p>
	<p>3. În articolul 21/16:</p> <p>1) alin.(3) în continuare după text, se va completa cu fraza: „Comerciantul va demonstra că produsele alimentare achiziționate nu și-au pierdut caracteristicile cantitative și calitative prin documente ce atestă calitatea, siguranța și inofensivitatea".</p> <p>Completarea are scopul de a specifica că indicii de calitate și de inofensivitate a produselor alimentare trebuie să corespundă cerințelor privind siguranța alimentelor și că au fost respectate condițiile de depozitare și comercializare.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Se menține poziția prin care actorii vor decide asupra returnării prin liber consimțământ, alineatul în redacția din proiect conținând condiția respectivă: "cu acceptul acestuia".</p>
	<p>2) Se propune completarea articolului 21/16 alin.(3) cu literele a) și b) care vor avea următorul conținut:</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se menține poziția prin care actorii vor decide asupra returnării prin liber consimțământ,</p>

	<p>„a) Comerciantul va demonstra cd produsele alimentare achiziționate nu și-au pierdut caracteristicile cantitative și calitative prin documente ce atestă calitatea, siguranța și inofensivitatea.</p> <p>b) Returnarea sau retragerea produselor alimentare, livrate de către furnizor, cumpărătorului, se poate face doar in condițiile art.30 din Legea nr.30612018 privind siguranța alimentelor, cu documentarea corespunzătoare a cazurilor”.</p> <p>Este important de menționat că, completarea propusă, are scopul de a specifica faptul cd indicii de calitate și de inofensivitate a produselor alimentare trebuie să corespundă cerințelor privind siguranța alimentelor.</p>	<p>alineatul în redacția din proiect conținând condiția respectivă: ”cu acceptul acestuia”. Totodată, se acceptă referința la art.30 din Legea nr.30612018, prin înserare în cuprinsul alineatului (3).</p>
	<p>4. Articolul 21/17 alin.(2), se exclude.</p> <p>Modificările Legii nr. 231/2010 vin să limiteze practicile comerciale neloiale stabilind relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător, reprezentată de 2 agenți economici, deoarece noțiunea de cumpărător în sensul prezentei legi (art. 24), exclude noțiunea de „consumatorul final”. Excluderea alineatului supra menționat din proiectul propus spre avizare este oportun, din motiv că Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor are misiune a de a asigura implementarea politicilor statului in domeniile orientate spre garantarea siguranței alimentelor și a calității produselor alimentare comercializate consumatorului final (persoane fizice) și nu interveni în relațiile comerciale neloiale dintre 2 agenți economici (furnizor-cumpărător), ambii având statut de persoane juridice. În concluzie, se atrage atenția că proiectul propus spre examinare, contrav in pct.7 din organizarea și funcționarea Agenției Naționale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.600/2018.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A fost desemnat Ministerul Economiei.</p>
4.	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative</p>	<p>Se ia act.</p>

nr. 15/1-03/46/237 din 18.02.2022	(număr unic 27/ME/2022), remis prin scrisoarea nr. 18-23-906 din 28.01.2022 și comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.	
5. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 14-03/386 din 02.03.2022	<p>În proiectul de Lege:</p> <p>Art. 1:</p> <p>punctul 1, potrivit tehnicii normative numărul cu care este însemnat un element structural al actului normativ (capitol, articol, alineat) nu se atribuie elementelor structurale ce se propun a fi inserate în textul actului normativ. Din această perspectivă, considerăm necesar ca Capitolul VII, în redacția proiectului, să fie numerotat drept Capitolul V2, pentru a respecta regula de tehnică menționată.</p> <p>punctul 2:</p> <p>La articolul 21/14:</p> <p>observăm că potrivit articolului 45 alineatul (1) litera c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, explicarea termenilor și definirea conceptelor sunt cuprinse în Dispozițiile generale ale actului normativ. Prin urmare conținutul articolului menționat din proiect urmează a fi inserat în articolul 3 al Legii propusă a fi supusă modificării</p> <p>Întrucât Directiva 633/2019 nu conține o listă exhaustivă de produse, se propune substituirea noțiunii „produse agricole și alimentare” cu următoarele noțiuni: „produs agricol – produs obținut ca urmare a activității de prelucrare a pământului, cultivare plantelor și creșterea animalelor în scopul obținerii de produse alimentare, materii prime și furaje;</p> <p>produs alimentar sau aliment – noțiunea este definită în sensul Legii nr. 306/2018”.</p>	Se acceptă
		Nu se acceptă Capitolul are subiecți și obiect de reglementare distincte care necesită specificare în acord cu normele juridice respective în vederea excluderii instituirii de norme concurente.
		Nu se acceptă Art. IV din proiect se completează cu un alineat nou (4) cu următorul cuprins: ” (4) În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul va asigura elaborarea și adoptarea listei de produse agricole și alimentare.”

	<p>Aceste modificări vin în scopul excluderii elaborării unei liste de produse agricole și alimentare, care, ulterior, ar putea crea unele neînțelegeri, în cazul neindicării/neidentificării tuturor produselor, inclusiv din import. precum și evitarea dublei interpretări a prevederilor legale, care ar crea bariere în calea comerțului.</p>	<p>Suplimentar evocăm că, scopul proiectului este de a transpune Directiva 2019/633 în care există o noțiune definită pentru întreaga comunitate europeană, perspectivă din care nu vedem argumente suficiente pentru a schimba abordarea.</p>
	<p>Totodată este important de menționat că, dacă aceste modificări au loc spre alinierea cadrului normativ la acquisul european, atunci devine imperativ și utilizarea noțiunilor conform formulărilor. Astfel încât, referindu-se la categorisirea produselor perisabile, conform Regulamentului (EU) 1169/2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, acestea pot fi identificate ca „foarte perisabile” eng. „highly perishable” (art. 24 alin (1)). Această abordare devine una greșită și prin prisma formulării gramaticale, deoarece noțiunea simplă a produselor perisabile este de „produse ușor alterabile”. În același timp, prin argumentarea de adoptarea a Regulamentului (EU) 2019/633 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar la pct. 17, definiția specifică a produselor perisabile este una mai comprehensivă și completată cu „...indiferent dacă produsul este procesat și după vânzare și indiferent dacă produsul este manipulat după vânzare în conformitate cu alte norme, în special norme privind siguranța alimentară.” Astfel în neadmiterea interpretării perioadelor stabilite pentru/în cazul unor manipulări cu produsele perisabile și cele foarte perisabile, este binevenită completarea noțiunilor.</p>	<p>Se acceptă Se exclud noțiunile: <i>produse agricole și alimentare ușor perisabile</i> - înseamnă produse agricole și alimentare care, prin natura lor sau la stadiul lor de procesare, sunt susceptibile să devină improprii pentru vânzare în termen de 7 zile inclusiv după recoltare, producere sau procesare. <i>produse agricole și alimentare perisabile</i> - înseamnă produse agricole și alimentare care, prin natura lor sau la stadiul lor de procesare, sunt susceptibile să devină improprii pentru vânzare în termen de 30 de zile după recoltare, producere sau procesare.</p>

		<p>Totodată, articolului 54 alineatul (1) litera c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative statuează că în textul actului normativ terminologia utilizată trebuie să fie constantă și uniformă.</p> <p>Prin prisma acestei norme, atragem atenția că termenul „preț de vânzare” este definit diferit în articolul 3 din Legea în vigoare și în articolul 21/14 din Legea în redacția proiectului.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Cuvintele din noțiunea de ”preț de vânzare” din proiect s-a substituit cu cuvintele ”costul produsului”.</p>
		<p>Articolul 21/15:</p> <p>alineatul (1), în opinia Ministerului, textul „respectând legislația în vigoare” este inutil, întrucât obligația de a respecta legile revine oricărei persoane și care reiese din caracterul obligatoriu al actelor normative.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>alineatul (3), considerăm necesar ca textul „produse alimentare furnizate a căror dată-limită de consum/dată a durabilității minimale este de până la 7 zile inclusiv” de a substitui cu textul „produse agricole și alimentare ușor perisabile furnizate”, noțiune definită în textul proiectului.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Scopul normei nu este în a aprecia gradul de perisabilitate ci termenul de achitare pentru produsul furnizat. Mai mult, norma este preluată din textul actual al art. 21 din Legea nr. 231/2010 care constituie o reflecție a efortului producătorilor și procesatorilor în adoptarea acestei norme și le asigură fluxul de lichidități.</p>
		<p>alineatul (4), având în vedere definiția noțiunii de „produs agricol și alimentar perisabil”; textul „produse alimentare furnizate a căror dată-limită de consum/dată a durabilității minimale este între 8 și 30 de zile inclusiv” urmează a fi substituit prin noțiunea definită în proiect.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Noțiunea a fost abrogată.</p>
		<p>alineatul (5), din nota de fundamentare nu este clar din care considerente autorul a inserat o excepție de la termenele de plată pentru instituțiile de drept public din învățământ și pentru instituțiile medico-sanitare publice.</p> <p>Or, fiind în prezența unor raporturi de drept civil, față de acestea se va aplica principiul egalității participanților la acestea raporturi. De altfel,</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Paragraful al treilea de la alineatul (1) al art. 3 din Directivă prevede:</p> <p>”Interdicția menționată la litera (a) de la primul paragraf nu se aplică în cazul plăților:</p>

	<p>observăm că în definiția noțiunii de „cumpărător” definită în Directiva 2019/633, care se transpune prin proiect, se cuprind și autoritățile publice din Uniune, ceea ce presupune că acestea din urmă nu sunt exceptate de la aplicabilitatea Directive menționate.</p>	<p>— efectuate de către un cumpărător unui furnizor atunci când acestea sunt efectuate în cadrul programului pentru școli în temeiul articolului 23 din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013;</p> <p>— efectuate de entitățile publice care furnizează îngrijiri medicale în înțelesul articolului 4 alineatul (4) litera (b) din Directiva 2011/7/UE;”</p>
	<p>Articolul 21/16 alineatul (7), pentru asigurarea unității terminologice, cuvântul „Comerciantul” se va substitui prin cuvântul „Cumpărătorul”</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Termenul este utilizat după cum este definit la art. 2 al Legii nr. 231/2010</p>
	<p>Articolul 21/18</p> <p>în opinia Ministerului, propoziția a doua este inutilă, întrucât prevederile articolului 9 alineatul (1) din Codul administrativ, recunoaște dreptul de a depune o petiție către o autoritate publică oricărei persoane fizice sau juridice. Cu toate acestea, autorul ar putea transpune în legislația națională prevederile articolului 5 alineatul (2) din Directiva 2019/633, prin care se recunoaște organizațiilor de producători, altor organizații de furnizori și asociațiilor unor astfel de organizații dreptul de a depune plângere la cererea membrilor săi.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Norma nu vine să reglementeze suplimentar sau să limiteze sau condiționeze dreptul la petiționare ci să acorde dreptul unui membru al asociației să-și poată apăra drepturile inclusiv în cazul în care nu a figurat personal în calitate de furnizor, produsele sale regăsindu-se între cele furnizate de asociație. Astfel, se propune excluderea unei eventuale situației care poate duce la limitarea dreptului de acces la examinarea a petiției și a fi parte a unui proces și nu doar a avea dreptul formal de depunere a petiției.</p>
	<p>La Articolul 21/1, propus spre abrogare. Ministerul reține că prevederile articolului 21/1 alineatul (12) din Legea în vigoare aduc atingere liberei</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>circulații a mărfurilor și libertății de alegere a produselor pe care le oferă comercianții. Astfel, pledăm pentru substituirea mecanismului actul de obligare a comercianților de a expune pe raft produse alimentare provenite din lanțul alimentar scurt în proporție de cel puțin 50%, prin acțiuni de promovare și stimulare a consumului produselor provenite din lanțul alimentar scurt, cum ar fi organizarea evenimentelor, târgurilor agricole sezoniere, instruirea producătorilor în domeniul promovării produselor alimentare, elaborarea și implementarea programului „Un fruct pe zi”, precum și alte acțiuni.</p>	
		<p>2) Propuneri care poartă caracter de recomandare:</p> <p>Art. 1:</p> <p>la punctul 2:</p> <p>în denumirea Capitolului, propunem completarea cu textul „de produse agricole și alimentare”, întrucât din titlul Directivei, care se transpune, se deduce că reglementările acestea sunt aplicabile doar lanțului de aprovizionare cu produse agricole și alimentare.</p>	Se acceptă.
6.	<p>Consiliul Concurenței nr. DJ-06/91-339 din 14 martie 2022</p>	<p>Conceptual ținem să menționăm că prevederile proiectului Legii practicilor comerciale neloiale ce vizează modificarea Legii comerțului interior nr. 231/2010 și a Legii concurenței nr. 183/2012 ș.a. în vederea transpunerii Directivei (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, nu îndeplinesc pe deplin obiectivul urmărit de Directiva (UE) 2019/633 și nici scopul declarat în nota informativă la proiect.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației proiectul ”Ca urmare a analizei proiectului național, ținând seama de obiectul său specific de reglementare, constatăm că acesta și-a atins finalitatea propusă, asigurând transpunerea parțială corespunzătoare a prevederilor Directivei (UE) 2019/633 [...]”.</p>

	<p>Considerăm că pentru atingerea scopului declarat în nota informativă, proiectul urmează să transpună și să stabilească cert sfera/domeniile de aplicare a legii, să determine concret categoria de subiecți care cad sub incidența legii în dependență de puterea de negociere și dimensiunea relativă a furnizorului și cumpărătorului – cifra lor de afaceri anuală, să stabilească clar faptele care vor fi calificate ca fiind practici comerciale neloiale și modul de determinare a sancțiunilor în acord cu prevederilor Directivei 2019/633, fără a fi asimilate formal practicilor anticoncurențiale și practicilor de concurență neloială interzise de Legea 183/2012.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, ”Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”: decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevedere națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”</p>
	<p>1. Conform art. 1 pct. 2 din proiect, Legea cu privire la comerțul interior nr. 231/2010 se completează cu art. 21/16 alin. (1) care prevede un șir de practici comerciale neloiale interzise, o parte din care nu sunt prevăzute de Directiva 2019/633. Totodată, faptele prevăzute la lit. a), b), d), e), f) și s) care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia sunt deja fapte calificate și interzise de Legea nr. 183/2012 ca practici anticoncurențiale pentru întreprinderile cu putere de piață semnificativă.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Unele practici vin din redacția actuală a art. 21/1 al Legii nr.231/2010, celelalte sunt în concordanță cu art. 9 din Directivă și pct. 40 din preambul.</p> <p>În cazul în care există preținse norme concurențiale între normele actuale ale Legii 183/2012 și proiect, se va aplica principiul legalității și echilibrului între reglementări</p>

	<p>Respectiv, aceleași fapte ale întreprinderilor cu poziție dominantă sau aceleași fapte ale întreprinderilor calificate ca acorduri anticoncurențiale vor putea fi dublu calificate și sancționate, atât ca practici anticoncurențiale, cât și ca practici comerciale neloiale.</p>	<p>concurrente (litera c), alin. (1), art. 3 Legea nr. 100/2017 fiind aplicată legislația specială în temeiul alin. (3) al art. 5 al Legii nr. 100/2017 (<i>Normele juridice speciale siml aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.</i>), care în cazul PCN va fi Legea nr. 231/2010.</p>
	<p>Astfel, menționăm că prevederile din proiect invocate supra, urmează a fi revăzute sau excluse deoarece acestea contravin principiului non bis in idem și principiului oportunității prevăzut la art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, întrucât acestea prevăd dubla răspundere pentru una și aceeași faptă și aplicarea neuniformă a legii.</p>	<p>Se acceptă parțial. Prin excluderea modificării propuse la art. 71 din Legea nr. 183/2012 cu operarea modificărilor la art. 72 prin aprecierea aplicabilității exclusive a legii contravenționale PCN prevăzute la art. 2 ¹⁶ din Legea nr. 231/2010.</p>
	<p>2. În conformitate cu art. 1 pct. 2 din proiect, se propune completarea Legii nr. 231/2010 cu art. 21 6 alin. (8), potrivit căruia în cazul ofertelor de produse identice sau similare la listare se va acorda prioritate producătorilor/procesatorilor din categoria întreprinderilor mici și mijlocii astfel cum sunt definite la art. 4 și 5 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Menționăm că Directiva 2019/633 a fost aprobată pentru a interzice o listă de practici comerciale neloiale legate în principal de inegalități semnificative în ceea ce privește puterea de negociere a furnizorilor și</p>	<p>Nu se acceptă. În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, ”Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu</p>

	<p>cea a cumpărătorilor – care deviază considerabil de la buna conduită comercială.</p> <p>Astfel, considerăm necesar expres stabilirea în lege a sferei de aplicare a modificărilor propuse - asupra conduitei comerciale a operatorilor mai mari față de operatorii care au o putere de negociere mai mică și stabilirea concretă a pragurilor cifrelor de afaceri anuale ale subiecților legii care urmează a fi determinate în dependență de puterea de negociere și dimensiunea întreprinderii în funcție de cifra de afaceri anuală atât a furnizorilor, cât și a cumpărătorilor de produse agricole și/sau alimentare.</p>	<p>condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevedere națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”</p>
	<p>3. Conform art. 1 pct. 2 din proiect, se propune completarea Legii nr. 231/2010 cu art. 2118 alin. (1) cu următorul conținut: furnizorii adresează plângeri, inclusiv anonime, privind practicile comerciale neloiale Consiliului Concurenței.</p> <p>Menționăm că această normă este în contradicție cu prevederile exprese ale art. 76 alin. (1) Cod administrativ nr. 116/2018 conform cărora petițiile anonime nu se examinează. Totodată, în acord cu art. 14 alin. (3) din Legea nr. 183/2012, plângerea privind presupusele acțiuni de concurență neloială se depune conform formularului aprobat prin hotărâre a Consiliului Concurenței, în condițiile prevăzute la art. 51 alin. (2) și (3), iar conform art. 51 alin. (4) al aceluiași act normativ, dacă nu corespunde cerințelor prevăzute la alin. (1) și (3), plângerea depusă nu constituie o plângere privind presupusele acțiuni anticoncurențiale și este considerată de către Consiliul Concurenței drept o informație de ordin general.</p> <p>Astfel, adresarea plângerilor anonime va crea impedimente la soluționarea acestora din motiv că autorul trebuie să demonstreze interesul lui legitim - dreptul său vătămat prin comportamentul denunțat. Totodată, posibilitatea depunerii unor plângeri anonime ar putea genera</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Cuvintele ”inclusiv, anonime” se exclud.</p>

	<p>abuzuri din partea autorilor prin folosirea cu rea-credință a acestui drept, fapt ce ar putea periclita activitatea întreprinderilor reclamate și activitatea de examinare a acestor cauze a autorității publice competente.</p> <p>4. Conform art. II din proiect, se propune completarea art. 71 al Legii nr. 183/2012 cu lit. g) cu textul „comit practici comerciale neloiale prevăzute la art. 2116 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior”.</p> <p>Totodată, art. I al proiectului propune completarea Legii nr. 231/2010 cu art. 2118 alin. (2) cu textul „în sensul atribuțiilor autorității competente și procedurilor de examinare a plângerilor practicile comerciale neloiale sunt echivalente încălcărilor legislației din domeniul concurenței pentru concurență neloială”.</p> <p>Menționăm că art. 71 din Legea nr. 183/2012, reglementează faptele ce constituie încălcări ale normelor materiale ale legislației concurențiale (cum ar fi: practici anticoncurențiale, notificarea concentrărilor economice ș.a.), pe când răspunderea pentru faptele de concurență neloială este prevăzută la art. 77 din lege.</p> <p>Astfel, propunerea de completare a art. 71 din Legea nr. 183/2012 va crea confuzii la aplicarea legii, de exemplu la determinarea cuantumului amenzilor stabilită pentru faptele de concurență neloiale sau cea stabilită pentru faptele calificate ca practici anticoncurențiale.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Prin excluderea alin. (2) din cuprinsul art. 21/18 și a celor propuse la art. 71 din Legea nr. 183/2012 cu operarea modificărilor la art. 72 prin aprecierea aplicabilității exclusive a legii contravenționale PCN prevăzute la art. 21¹⁶ din Legea nr. 231/2010.</p>
	<p>5. Art. III din proiect, propune modificarea Codului Contravențional nr. 218/2008 în vederea sancționării practicilor comerciale neloiale prevăzute la alin. (2)-(4) al art. 2115 și alineatele (1) și (2) al art. 2116 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior întreprinse de persoane fizice și juridice.</p> <p>Având în vedere prevederile art. I pct. 2 din proiect prin care se propune completarea Legii nr. 231/2010 cu art. 2115 alin. (6) conform căruia</p>	<p>Se acceptă prin excluderea alin. (2) din cuprinsul art. 21/18 și a celor propuse la art. 71 din Legea nr. 183/2012 cu operarea modificărilor la art. 72 prin aprecierea aplicabilității exclusive a legii contravenționale PCN prevăzute la art. 21¹⁶ din Legea nr. 231/2010.</p>

	<p>încălcarea termenelor de plată stabilite la alin. (2)-(4) sunt considerate practici comerciale neloiale interzise în sensul alin. (1) al art. 2116 și prevederile art. II pct. 1 din proiect prin care se atribuie Consiliului Concurenței competența de a investiga cazurile de practici comerciale neloiale prevăzute la art. 2116 din Legea nr. 231/2010, atestăm faptul că autorul proiectului propune dubla sancționare a practicilor comerciale neloiale cu sancțiuni administrative și contravenționale, fără a face o delimitare clară a cazurilor când este pertinentă aplicarea legii contravenționale încălcării Legii nr. 231/2010 și când se aplică sancțiunile administrative stabilite de Legea nr. 183/2012.</p> <p>Totodată, menționăm că inițierea unei investigații concurențiale conform procedurii administrative stabilite de Legea 183/2012 nu se poate încheia cu aplicarea sancțiunilor contravenționale, or aceste categorii de sancțiuni nu pot fi aplicate în afara unui proces contravențional.</p>	
	<p>6. În altă ordine de idei, se atestă că propunerile de modificarea a Legii nr. 231/2010 și Legii nr. 183/2012 prin asimilarea formală a practicilor comerciale neloiale cu practicile de concurență neloială și impunerea examinării acestor tipuri de încălcări conform procedurii de examinare a practicilor de concurență neloială, ar putea crea grave confuzii și ambiguități atât la aplicarea normelor materiale cât și a celor procedurale, întrucât spre exemplu, cazurile de concurență neloială se inițiază doar la plângerea unei întreprinderi aflate în raport de concurență la același nivel al pieței, pe când practicile comerciale neloiale vor putea fi semnalate de entitățile aflate la diferite niveluri ale pieței care se găsesc în raporturi verticale (furnizor vs cumpărător) în cadrul lanțului de aprovizionare alimentară.</p>	<p>Se acceptă prin excluderea alin. (2) din cuprinsul art. 21/18 și a celor propuse la art. 71 din Legea nr. 183/2012 cu operarea modificărilor la art. 72 prin aprecierea aplicabilității exclusive a legii contravenționale PCN prevăzute la art. 21¹⁶ din Legea nr. 231/2010.</p>

7.	<p>Ministerul Justiției nr. 04/2416 din 15.03.2022</p>	<p>În contextul examinării, la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative se va omite în clauza de adoptare referințele la prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază a activității de întreprinzător, conform uzanțelor normative</p> <p>Din partea dispozitivă se va exclude textul „, conform anexei” ca fiind excesiv.</p> <p>Având în vedere că, potrivit art. 41 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, precum și pct. 6 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017, exercitarea funcției de reprezentant al Guvernului în Parlament este realizată de către Ministerul Justiției, în lista contrasemnatarilor proiectului hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului de lege, se va include în calitate de contrasemnatar și ministrul justiției.</p> <p>În clauza de armonizare atenționăm că nu a fost indicată sursa publicării Directivei (UE) 2019/633.</p> <p>La art. 1 (modificarea Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior): Dat fiind faptul că art. 21/1 se află înainte de prevederile propuse spre completare, norma privind abrogarea acestuia urmează a fi plasată până la aceste prevederi. Astfel, pct. 1 din art. 1 va prescrie abrogarea art. 21/1, iar pct. 3 se va exclude din proiect.</p> <p>Conform rigorilor tehnicii legislative, la pct. 2 se va prescrie în felul următor: „2. Se completează cu Capitolul V2 cu următorul cuprins:” Respectiv, textul „Capitolul VII va deveni Capitolul VIII” se va exclude, iar în titlul capitolului textul „Capitolul VII” se va substitui cu textul „Capitolul V2”</p>	Se acceptă.
			Se acceptă.
			Se acceptă. A fost completat.
			Se acceptă.

<p>La art. 21/14 ce vizează noțiunile utilizate în sensul acestui capitol semnalăm:</p> <p>- noțiunea de „cumpărător” se recomandă de substituit cu noțiunea de „comerciant-cumpărător (în continuare - comerciant)”, pentru a nu se confunda cu noțiunea de cumpărător în sensul de consumator, precum și pentru a se ajusta la prevederile Legii nr. 231/2010.</p> <p>Tot aici, cuvântul „înseamnă” se va exclude, fiind excedent.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Noțiunile sunt aplicabile distinct Capitolului V/2 transpunând noțiunile din Directiva 2019/633, mai mult cumpărător nu este neapărat un comerciant (magazin), ci orice persoană care cumpără cu excepția, după cum prevede noțiunea propusă în proiect” (cu excepția consumatorului final)”, ceea ce corespunde paragrafului 5 din art. 1 din Directivă – ” Prezentă directivă nu se aplică acordurilor dintre furnizori și consumatori.”</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>- noțiunea „preț de vânzare” este definită deja la art. 3 din Legea nr. 231/2010 și nu este justificată dublarea acesteia în același act legislativ.</p> <p>Mai mult, în esență aceste noțiuni nu diferă conceptual. În cazul în care se dorește concretizarea noțiunii în cauză, se recomandă completarea noțiunii existente.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Cuvintele din noțiunea de ”preț de vânzare” din proiect s-au substituit cu cuvintele ”costul produsului”.</p>
<p>- definirea noțiunii de „produse agricole și alimentare” urmează a fi revizuită din mai multe motive. În primul rând, atenționăm că în conformitate cu art. 2 din Directiva (UE) 2019/633 noțiunea de „produse agricole și alimentare” înseamnă produsele enumerate în anexa I la TFUE, precum și produsele care nu sunt enumerate în anexa respectivă, dar care sunt procesate în scopul utilizării ca alimente prin utilizarea produselor enumerate în anexa respectivă. Astfel, prevederile comunitare nu limitează definirea produselor agricole și alimentare doar la o listă de produse agricole și alimentare stabilite de Guvern.</p> <p>Mai mult, credem că enumerarea tuturor produselor agricole și alimentare într-o listă nici nu este posibilă. În al doilea rând, noțiuni</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art. IV din proiect se completează cu un alineat nou (4) cu următorul cuprins: ” (4) În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul va asigura elaborarea și adoptarea listei de produse agricole și alimentare.”</p>

		<p>similare se regăsc în legislația națională: la art. 2 din Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor este definită noțiunea de „produs alimentar sau aliment”, iar la art. 2 din Legea nr. 257/2006 privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și agroalimentare este definită noțiunea de „produs agroalimentar”;</p> <p>- deoarece noțiunea de „furnizor intermediar” nu este reflectată în Directiva (UE) 2019/633, precum și nu se regăsește pe parcursul textului proiectului, se propune comasarea noțiunilor de „furnizor” și „furnizor intermediar”, noțiunea comasată de „furnizor” urmând a fi plasată după noțiunea de „comerciant-cumpărător”, conform ordinii alfabetică</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Divizarea presupune clarificarea diferenței dintre formarea costului produselor furnizate de producător și de ex. angrosist, fapt care este relevant din perspectiva stabilirii „sinecostului” produsului pentru aprecierea limitei reducerilor comerciale pe care le poate solicita cumpărătorul.</p>
	<p>La art. 21/15:</p> <p>- se propune de redenumit articolul prin substituirea textului „Contracte și termenele de plată” cu textul „Relațiile contractuale dintre furnizor și comerciant”, întrucât articolul enunțat nu stabilește și nici nu poate stabili norme privitor la contractele respective</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Articolul a fost redenumit: „Relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător și termenele de plată”.</p>	
	<p>- la alin. (1) termenul „la distanță” se va omite, întrucât astfel de formă nu este clară în context, plus că acest termen presupune utilizarea mijloacelor electronice. În același alineat, cuvintele „în vigoare” se vor exclude, ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment;</p> <p>- la alin. (3) și (4) utilizarea concomitență a termenilor „zile” și „zile calendaristice” creează confuzie în privința modului de calculare a</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se va păstra termenul „la distanță” fiind conform prevederilor art. 318 și 1013 din Codul civil. Textul „respectând legislația în vigoare” s-a exclus.</p>	
			<p>Se acceptă.</p> <p>Cuvântul „calendaristice” din ambele alineate a fost exclus.</p>

		termenului unde nu s-a precizat tipul zilelor (în acest context, se vor revizui și restul cazurilor similare din proiect);	
		- la alin. (5) lit. a) se recomandă cuvintele „de nivelurile” de substituit cu cuvintele „conform structurii sistemului de învățământ”, în vederea redactării normei;	Nu se acceptă Conform art. 12 al Codului educației nr. 152/2014 ”Sistemul de învățământ este organizat pe niveluri”.
		- la alin. (6) textul „alineatele (2) - (4)” se va substitui cu textul „alineatele (2), (3) și (4)” deoarece, potrivit uzanțelor normative, cratima se utilizează pentru a evita enumerarea a mai mult de trei elemente de structură consecutive.	Se acceptă.
		Privitor la art. 21/16: - la alin. (1) lit. r) se vor exclude cuvintele „al prezentului articol” pentru a asigura conformitatea cu art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, ce stabilește că „În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ”;	Se acceptă.
		- la alin. (5) menționăm că în primul caz se face referință inclusiv la lit. c) din alin. (2), iar la a doua enumerare a literelor respective, lit. c) este omisă. În același timp, la alin. (6) cazul prevăzut la lit. c) din alin. (2) este reglementat separat. Astfel, urmează a se clarifica dacă referințele menționate sunt corecte. Totodată, referințele la elementele structurale însemnate cu litere se vor indica cu utilizarea unei paranteze rotunde;	Nu se acceptă. A se vedea paragraful doi și alineatul (3) al art. 3 din Directiva 2019/633.
		- la alin. (8) după cuvântul „definite” se va completa cu cuvintele „și clasificate” și se va indica denumirea Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, în scopul concretizării normei	Se acceptă. Se acceptă.

	La art. 21/17 la alin. (2) textul „cu atribuții de monitorizare” se dublează și urmează a fi redactat.	Se acceptă.
	La art. 21/18 în alin. (1) urmează a fi menționați și comercianții/cumpărătorii, de rând cu furnizorii, în calitate de subiecți ce pot adresa plângeri privind practicile comerciale neloiale, pornind de la prevederile art. 21/16 alin. (1) lit. a), b), e) și n).	Nu se acceptă A se vedea alin. (1) al art. 5 din Directiva 2019/633.
	La art. II (modificarea Legii concurenței nr. 183/2012): În dispoziția de modificare se va reda corect sursa publicării Legii nr. 183/2012, după cum urmează: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 667)”. Modificările propuse la pct. 1 urmează a fi ajustate conform uzanțelor normative, ținând cont că la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv. De asemenea, cuvintele „se introduc” nu sunt caracteristice limbajului normativ și, prin urmare, acestea se vor substitui cu cuvintele „se completează cu”. În același scop, la pct. 2 cuvântul „nouă” se va exclude, iar cuvântul „conținut” se va substitui cu cuvântul „cuprins”.	Se acceptă
	Referitor la art. III (modificarea Codului contravențional nr. 218/2008): În cazul în care se propune modificarea Codului contravențional, amintim că, în contextul adresei Guvernului nr. 1506-686 din 13 septembrie 2016, prezentarea propunerilor, ce vizează amendarea Codului contravențional urmează a fi remise în adresa Ministerului	Nu se acceptă. Incertitudinea adoptării variantei consolidate a Codului contravențional, acordată cu necesitatea acordării unui caracter comprehensiv proiectului prin ansamblu, nu permite să excludem modificarea codului

		Justiției, care va asigura elaborarea și definitivarea proiectului unic de modificare a codului, cu promovarea ulterioară a acestuia.	din proiect. Or, se va exclude posibilitatea fortificării normelor care prevăd ilegalitatea PCN prin aplicarea aparatului coercitiv al statului.
		Totodată, conform uzanțelor normative, la pct. 1, în loc de abrogarea punctelor 5) – 5/4) din art. 273 și completarea acestuia cu un punct nou – pct. 5/5), se propune expunerea pct. 5) în redacție nouă și abrogarea punctelor 5/1) – 5/4).	Nu se acceptă. A lin. (5) al art. 273 CC prevede ”încălcarea termenelor de plată pentru achitarea facturilor” care nu neapărat constituie unicul act prin care poate fi probată achitarea în baza unui contract de vânzare-cumpărare.
		În aceeași ordine de idei și în vederea concretizării normei, la pct. 2 după mențiunea „art. 404/1” se va completa cu textul „alin. (1)”, iar textul „cuvintele „273 alin. (55)” se va substitui cu textul „textul „273 pct. 5)”	Se acceptă
		Pornind de la faptul atribuirii Consiliului Concurenței a competenței de constatare a contravenției menționate de la art. 273 prin înlăturarea acesteia de la autoritatea administrativă de inspecție financiară din subordinea Ministerului Finanțelor și de la Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, urmează să se opereze și modificările corespunzătoare la art. 402, prin excluderea textului „art. 273 pct. 5) și 51)”, precum și la art. 414 alin. (1) și (2) prin excluderea textelor „52), 53), 54)”.	Se acceptă parțial. A se vedea proiectul.
		Adițional, cu referire la propunerea privind sancționarea de către Consiliul Concurenței pentru practicile comerciale neloiale, în conformitate cu legislația din domeniul concurenței pentru concurența neloială, considerăm oportun revizuirea acesteia. Or, principiul de drept non bis in idem prevede inadmisibilitatea sancționării de două ori pentru aceeași faptă. Prin urmare, asupra acestor sancțiuni planează suspiciuni	Se acceptă.

		<p>de neconstituționalitate, în condițiile în care pentru aceeași faptă, făptuitorul urmează a fi sancționat atât în baza prevederilor Codului contravențional, cât și în baza prevederilor legislației din domeniul concurenței pentru concurența neloială.</p>	
8.	<p>Asociația Businessului European f/n din 24.12.2022</p>	<p>Astfel, subliniem că în conformitate cu pct. 14 din preambulul Directivei 2019/633 prevederile acesteia se aplică în ceea ce privește conduita comercială a operatorilor mai mari față de operatorii care au o putere de negociere mai mică și se aplică în dependență de cifra de afacere a furnizorilor de produse agricole și alimentare în raport cu cifra de afaceri a comerciantului (alin. (2) al art. 1 "Obiect și domeniu de aplicare").</p> <p>Contrar prevederilor Directivei, normele propuse în proiectul de lege sunt aplicabile tuturor furnizorilor și comercianților indiferent de mărimea lor, de puterea de negociere, etc. Astfel, impunerea acestor cerințe suprareglementate relațiilor dintre comerciant și furnizor reprezintă o imixtiune excesivă a statului în relațiile contractuale și contravin Constituției Republicii Moldova (art. 9 și 126).</p> <p>Totodată, menționăm că proiectul de modificare a Legii comerțului interior conține prevederi (practici comerciale denumite neloiale), care nu sunt prevăzute de Directiva 2019/633 și nici de orice altă directivă sau regulamente – plafonarea mărimii reducerilor comerciale, reglementarea perioadei promoționale, refuzul de a contracta - practice care au fost declarate anticoncurențiale prin avizul negativ al Consiliului Concurenței. Astfel de reglementări din start reprezintă o imixtiune excesivă în activitatea de întreprinzător și contravin prevederilor Constituției RM.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, "Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevede națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”</p>
		<p>Mai mult ca atât, reglementarea mărimii discount-ului reprezintă o intervenție directă a statului în formarea prețurilor la produs, care va afecta direct consumatorul. Totodată, subliniem că prin aprobarea</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul nu conține prevederi de limitare a discountului.</p>

	<p>amendamentelor propuse vor fi create condiții neechitabile pentru activitatea întreprinderilor mici și mijlocii, care se află într-o poziție mai vulnerabilă față de omologii săi mai mari și, astfel nu vor putea asigura implementarea prevederilor legale.</p>	
<p>Nu se acceptă. În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, ”Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevedere națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”</p>	<p>Reiterăm că, conform practicii internaționale orice restricție normativă se aplică doar în cazul acordurilor care împiedică, restrâng sau denaturează concurența. Respectiv, fiecare acord în parte între furnizor și comerciant, menționat în proiect, urmează să fie analizat separat în vederea stabilirii restricționării concurenței, iar stabilirea unor interdicții absolute de încheiere a unor contracte între toți comercianții și furnizorii din domeniul produselor alimentare, fără a specifica cercul exact al subiecților, care cad sub incidența interdicțiilor, este incompatibilă cu legislația comunitară în domeniul concurenței și contravine Directivei 2019/633. În acest context, considerăm necesară excluderea acestor practici anticoncurențiale din proiectul de lege prin excluderea alin. (5), (7), (11) din art. 2116.</p>	
<p>Nu se acceptă. Avizele menționate sunt obligatorii și se obțin în procesul oficial de avizare a proiectului.</p>	<p>Mai mult ca atât, atragem atenția asupra necesității avizării proiectului de lege de către Consiliul Concurenței - autoritate a Statului – sarcina căreia este de a elabora politici și de efectua controlul asupra condițiilor</p>	

	de concurență loială pe piață, precum și supunerii analizei impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.	care a fost lansat prin demersul Cancelariei de Stat nr. 18-23-906 din 28.12.2022 (număr unic 27/ME2022).
	Dat fiind faptul că proiectul prevede ajustarea Legii comerțului interior la Directiva 2019/633, care nemijlocit prevede practici comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, propunem completarea denumirii capitolului cu sintagma ”produselor agricole si alimentare”.	Se acceptă.
	Considerăm oportun ca lista produselor agricole și alimentare să corespundă Articolului 2 punctul 1. Al Directivei 2019/633 în care este prevăzut: „produse agricole și alimentare” înseamnă produsele enumerate în anexa I la TFUE, precum și produsele care nu sunt enumerate în anexa respectivă, dar care sunt procesate în scopul utilizării ca alimente prin utilizarea produselor enumerate în anexa respectivă.”.	Se acceptă parțial. Art. IV din proiect se completează cu un alineat nou (4) cu următorul cuprins: ” (4) în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul va asigura elaborarea și adoptarea listei de produse agricole și alimentare.”
	Articolul 21/15 Per general propunem ca prevederile alin. (2), (3) și (4) să fie revizuite și ajustate în conformitate cu punctul (17) din Preambulul Directivei 2019/633, și anume: „... Nu este compatibilă cu practicile comerciale loiale efectuarea plăților pentru produse perisabile mai târziu de 30 de zile de la livrare, 30 de zile de la încheierea perioadei de livrare convenite, în cazul în care produsele sunt livrate în mod regulat, sau 30 de zile de la data stabilirii sumei de plată. Pentru a oferi o protecție sporită fermierilor și lichidității acestora, furnizorii de alte produse agricole și alimentare nu ar trebui să fie nevoiți să aștepte plata timp de mai mult de 60 de zile de la livrare. 60 de zile de la încheierea perioadei de livrare convenite, în cazul în care produsele sunt livrate în mod regulat, sau 60 de zile de la data stabilirii sumei de plată...”.	Nu se acceptă. În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației. ”Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și

	<p>Totodată, la alin. (3) sintagma "produsele alimentare", propunem a fi substituită cu sintagma "produsele agricole și alimentare ușor perisabile", iar la alin (4) sintagma "produsele alimentare" cu sintagma " produsele agricole și alimentare perisabile"</p>	<p>cu condiția proporționalității reglementărilor respective", decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevedere națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale." Menționăm că, redacția propusă este preluată din redacția actuală a art. 21/1 al Legii nr. 231/2010m schimbarea căreia comportă o modificare esențială a modului de desfășurare a activității pentru furnizor. Respectiv, pentru modificarea situației autorul propunerii urmează să aducă argumente în forma analizei de impact (AI).</p>
	<p>Mai mult ca atât, având în vedere că produsele pot fi livrate în baza avizelor de însoțire a mărfii se propune completarea articolului cu alin. (7) cu următorul conținut: (7) Pentru produsele agricole și alimentare menționate la alin. (2)-(4) furnizorul va transmite cumpărătorului facturi fiscale separate în termen de cel mult 3 zile calendaristice de la data furnizării produselor, în caz contrar, scadența spre plată se va calcula din data recepționării facturii fiscale.</p>	<p>Nu se acceptă. Pentru acceptarea propunerii autorul urmează să aducă argumente în forma analizei de impact (AI). Totodată, opinăm că termenul "separate" urmează a fi desfășurat, avându-se în vedere probabil fiecare livrare.</p>
	<p>Articolul 21/16 Alin. (1) La litera c) propunem după sintagma "în formă electronică" completarea cu sintagma "sau consemnate de către părți printr-un alt act agreat de comun acord".</p>	<p>Se acceptă parțial. Textul a fost modificat urmare altor avize. A se vedea proiectul.</p>

	<p>Se recomandă transpunerea conform Directivei 2019/633, respectiv de exclus litera f), sau de completat cu un termen rezonabil; Anularea comenzilor de produse agricole și alimentare ușor perisabile trebuie să fie permisă pentru evitarea risipei alimentare. Chiar și în cazul unor termene scurte de anulare, furnizorul poate găsi o alternativă viabilă de distribuție, comerciantul nu își poate lua responsabilitatea cantității și - probabil - a reducerii de preț.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se propune excluderea cuvintelor "ușor perisabile" cu referința la alin. (3) al art. 21¹⁵ în vederea concretizării normei.</p> <p>Totodată menționăm că, în conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, "Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”. decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevedere națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”</p>
	<p>La litera j) menționăm că nu este posibilă a face o delimitare clară între deteriorarea pe spațiul de vânzare sau vicii ascunse, care nu pot fi determinate în momentul livrării. Aceste situații sunt reglementate de Codul Civil al RM.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederea transpune expres litera e) al alin. 1, art. 3 din Directivă.</p>

	La litera k) propunem excluderea sintagmei ”cumpărătorul dobândește, utilizează sau divulgă în mod ilegal secrete comerciale ale furnizorului”. Considerăm că clauza trebuie să fie una echitabilă, Secretul comercial este deja reglementat de legislația civilă și de contractele semnate de părți.	Nu se acceptă. Prevederea transpune expres litera g) al alin. 1, art. 3 din Directivă.
	Litera l) propunem să fie expusă în următoarea redacție: ”l) cumpărătorul/furnizorul amenință cu efectuarea sau efectuează represalii comerciale împotriva partenerului comercial în cazul în care cel din urma își exercită drepturile legale sau contractuale, inclusiv prin depunerea unei plângeri la autoritățile de aplicare a legii sau prin cooperarea cu autoritățile de aplicare a legii în timpul unei investigații;”	Nu se acceptă. Prevederea transpune expres litera h) al alin. 1, art. 3 din Directivă. Suplimentar, aici și în orice altă parte, astfel de abordări contravin scopului general al Directivei de contrabalansare a puterii de negociere a furnizorului în coraport cu cumpărătorul.
	La litera m) menționăm că viciile ascunse care sunt semnalate de clienți trebuie investigate iar costurile de analiză trebuie suportate de către furnizor.	Nu se acceptă. Prevederea transpune expres litera i) al alin. 1, art. 3 din Directivă.
	Propunem excluderea litera n), dat fiind faptul că dublează prevederea lit. k);	Nu se acceptă Litera n) se referă la ignorarea de către cumpărător a comunicării cu furnizorul la etapa negocierii, desfășurării, modificării sau rezoluțiunii unui contract.
	- de exclus litera o) – vine în contradicție cu alin. (2) litera a);	Nu se acceptă Aspectele de siguranță a alimentelor sunt preluate din redacția actuală a art. 21/1 din Legea nr. 231/2010 și reformulate urmarea avizului ANSA.
	De exclus lit. p), q), r), s) – așa cum acestea nu au menirea de a transpune Directiva 2019/633, ci constituie o invenție națională protecționistă, care limitează libertatea contractuală a părților.	Nu se acceptă. Conform avizului Centrului de Armonizare a Legislației, ”Luând în considerație

			<p>prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevedere națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”</p>
		<p>Referitor la litera q) considerăm că comerciantul nu poate fi forțat să listeze un furnizor în cazul în care acesta poate livra într-un singur magazin. Această decizie trebuie lăsată la latitudinea părților. în funcție de necesități.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederea nu împiedică stabilirea contractuală a modalității de livrare către cumpărător, ci instituie interdicția de a condiționa cu obligativitatea livrării în întreaga rețea sau în un magazin anume, care datorită distanței de furnizor ar dezinteresa furnizorul în stabilirea unor relații contractuale.</p> <p>O astfel de abordare permite ca ÎMM în agricultură să poată livra doar în cel mai apropiat magazin permițând reducerea cheltuielilor de transport și sporind calitatea</p>

			produselor fiind scurtat lanțul ”de la fermă la furculiță”.
		La alin. (2), lit. a) – f) urmează a fi excluse și expuse clar în următoarele aliniate (3) și (4), care stabilesc condițiile de aplicare, odată ce acestea sunt confuze și sunt în contradicție cu alin. (3) și (4).	Nu se acceptă. În proiect este păstrată structura art. 3 din Directivă.
		Propunem expunerea alin. (4) în următoarea redacție: ”(4) Plățile și costurile cu referire la activitatea promoțională, publicitate, serviciile de marketing, plasare raft sau stocare, personal, etc, precum și orice reduceri comerciale solicitate de cumpărător ulterior contractului de furnizare, inclusiv urmare reușitei de pe urma vânzării în baza contractelor de furnizare, fac obiect a unor contracte separate sau anexe distincte a contractelor de furnizare și se înregistrează separat în evidențele contabile a furnizorului și se reflectă în factura fiscală (cu anexarea actului justificativ). La cererea furnizorului, cumpărătorul prezintă costurile estimate pentru serviciile respective.”	Nu se acceptă din următoarele considerente: a) Textul de la alin. (4) corespunde celui utilizat la literele b) – f) al alin. (2) al art. 3 din Directivă. b) Datorită lipsei unei argumentări.
		Propunem excluderea alin. (6) dat fiind faptul că alin. (4) a fost completat cu solicitarea ca la cererea furnizorului cumpărătorul prezintă costurile estimate pentru serviciile respective. Recomandăm expunerea normelor într-un limbaj simplu, clar și concis pentru a exclude orice echivoc, astfel cum este prevăzut în art. 54 din Legea 100/2017.	Nu se acceptă. Normele transpun paragraful doi al alin. (2) al art. 3 din Directivă.
		Cu privire la alin. (7) considerăm că perioada pentru care un produs poate fi promovat este o decizie a furnizorului și discutată împreună cu comerciantul. O lege nu poate stabili care este perioada optimă pentru promovarea unui produs. În acest sens, alin. (7) considerăm necesar a fi exclus.	Nu se acceptă. Privind perioada de promovare, aceasta este acordată cu opinia formulată de reprezentanții furnizorilor și s-a regăsit în mai multe proiecte de legi. Menționăm că norma invocată este prevăzută l alin. (6)

	<p>Prevederea din alin. (9) contravine principiului libertății contractuale, impunerea semnării unor contracte contravine principiului libertății de a alege partenerii comerciali. Menționăm că refuzul de a contracta este deja reglementat în Legea concurenței și este aplicabil doar companiilor cu o poziție dominantă pe piață. Această norma contravine principiilor legislației civile:</p> <p>(1) Legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, protecția vieții intime, private și de familie, recunoașterea inviolabilității proprietății, a libertății contractuale, protecția bunei-credințe, protecția consumatorului, recunoașterea inadmisibilității imixtiunii în afacerile private, necesității de realizare liberă a drepturilor civile, de garantare a restabilirii persoanei în drepturile în care a fost lezată și de apărare a lor de către organele de jurisdicție competente.</p> <p>(2) Drepturile civile pot fi limitate prin lege organică doar în temeiurile prevăzute de Constituția Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Menționăm că norma invocată este prevăzută în alin. (8). A se vedea redacția actualizată.</p>
	<p>Referitor la alin. (10), menționăm că refuzul listării unui produs poate avea ca bază o multitudine de motive, ca un raport incorect calitate preț, un ambalaj sau o greutate necorespunzătoare, etc., nu numai în cazul lipsei spațiului la raft. Totodată, procedura descrisă este anevoiasă și impune costuri de personal suplimentare, precum și contravene principiului libertății contractuale. Astfel, acest alin. Urmează a fi exclus.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>A se vedea redacția actualizată.</p> <p>Menționăm că norma invocată este prevăzută în alin. (9).</p>
	<p>Articolul 21/17</p> <p>Considerăm că prevederile alin. (1) reprezintă o depășire a atribuțiilor Consiliului Concurenței stabilite prin Legea concurenței nr. 183/2012. Nu este clară referința făcută la Legea concurenței nr. 183/2012 privind sancționarea practicilor comerciale neloiale necuprinse în prezentul capitol. Menționăm că Legea Concurenței examinează Concurența</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>A se vedea redacția revizuită urmând avizului Consiliului Concurenței.</p>

	<p>neloială și nu practicile comerciale neloiale. Deci obiectul de reglementare a Legii date prevăzut în art. 1. după cum urmează: „(1) Prezența lege stabilește cadrul juridic al protecției concurenței, inclusiv al prevenirii și al contracarării practicilor anticoncurențiale și a concurenței neloiale, al realizării concentrărilor economice pe piață, stabilește cadrul juridic privind activitatea și competența Consiliului Concurenței și responsabilitatea pentru încălcarea legislației în domeniul concurenței. (2) Scopul prezentei legi constă în reglementarea relațiilor ce țin de protecția, menținerea și stimularea concurenței în vederea promovării intereselor legitime ale consumatorilor.” Astfel plafonarea reducerilor și reglementarea perioadei promoționale au fost avizate negativ de Consiliul Concurenței, fiind practici care pot distorsiona concurența.</p>	
	<p>Articolul 21/18 Propunem includerea si Cumpărătorilor cu dreptul de adresare a plângerilor către Consiliul Concurenței. Practicile comerciale neloiale pot fi aplicate si de Furnizor nu doar de Cumpărător. Este cel puțin inechitabil oferirea posibilității doar Furnizorului dreptului de adresare.</p>	
9.	<p>Asociația Patronală A Subiecților Comerțului Interior “ProBiz” Nr. 05/22 din 11 februarie 2021</p>	<p>Nu se acceptă. După cum s-a menționat supra, astfel de abordări contravin scopului general al Directivei de contrabalansare a puterii de negociere a furnizorului în coraport cu cumpărătorul. Nu se acceptă. În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, ”Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din</p>

	<p>clauze contractuale care sunt în avantajul lor în legătură cu o tranzacție de vânzare.</p> <p>2. Iar pct. 9 la fel din Preambul stabilește următoarele: Diferențele în ceea ce privește puterea de negociere, care corespund dependenței economice a furnizorului față de cumpărător, sunt susceptibile de a conduce la impunerea de către operatorii mai mari a unor practici comerciale neloiale asupra operatorilor mai mici.</p> <p>3. Pct. 14 din Preambulul Directivei 633/2019 prevede că: Prezentă directivă ar trebui să se aplice în ceea ce privește conduita comercială a operatorilor mai mari față de operatorii care au o putere de negociere mai mică. Cifra de afaceri anuală a diferiților operatori este o aproximare adecvată a puterii relative de negociere. Cu toate că este o aproximare, acest criteriu oferă operatorilor previzibilitate cu privire la drepturile și obligațiile lor în temeiul prezentei directive. O limită superioară ar trebui să împiedice acordarea de protecție operatorilor care nu sunt vulnerabili sau sunt mult mai puțin vulnerabili decât partenerii sau concurenții lor mai mici. Prin urmare, prezenta directivă prevede categorii de operatori, stabilite pe baza cifrei lor de afaceri, în funcție de care acestea beneficiază de protecție.</p> <p>4. Iar art. 1, alin.2 din Directiva nr. 633/2019 descrie în care situații sunt aplicabile prevederile prezentei. Si anume, atunci când există un raport disproporționat dintre cifra de afaceri a Furnizorului si a Cumpărătorului, fapt care ii plasează pe picior de inegalitate in procesul de egalitate.</p> <p>Având în vedere cele menționate, scopul Directivei 633/2019 este de a minimiza riscurile comerciale pe care le întâmpina producătorii agricoli si alimentari in procesul de negociere cu cumpărătorii. Iar aceste riscuri intervin in special când puterea de negociere între Furnizor si</p>	<p>domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevede națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”</p>
--	--	--

		<p>Cumpărător este inegală.</p> <p>II. În continuare vom analiza inițiativa legislativă propusă dezbaterilor publice.</p> <p>Autorii Proiectului în Nota informativă statuează: Necesitatea elaborării prezentului proiect de lege a fost determinată de existența practicilor comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentară, iar ca soluție se propune ajustarea cadrului normativ național la prevederile Directivei (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentară (în continuare Directiva). Conduita neloială în afaceri a operatorilor care dețin o putere de negociere semnificativă atunci, când nu este interzisă poate submina viabilitatea economică a victimelor PCN, precum și încrederea acestora în corectitudinea generală a lanțului de aprovizionare cu alimente. Cu toate acestea, autorii nu prezintă în calitate de argumente convingătoare decizii de sancționare exacte, care să stabilească, practici neconcurențiale din partea Comercianților. Mai mult, autorii nu prezintă statistici clare, care să determine ca anume din cauza comportamentului neloial al comercianților producătorii naționali se descurajează și-si închid afacerile. Argumentele acestora despre necesitatea implementării fiind doar declarative și fără substrat factologic.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Modul de transpunere a Directivei este argumentat prin Analiza de Impact (AI), care a fost susținută condiționat la Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător (Nr. 38-78-2560 din 11 martie 2022).</p> <p>Menționăm că, AI este bazată pe AI elaborată de CE în suportul Directivei fiind bazată pe analiza situației în UE, iar efectuarea unei reevaluări naționale ar duce la pierdere inutilă de resurse financiare și timp, precum și la tergiversarea transpunerii acesteia.</p>
		<p>Mai mult decât atât, autorii Proiectului au omis să solicite avizele autorităților competente ale CNA și ale Consiliului Concurenței referitor la Proiectul dezbătut.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Avizele menționate sunt obligatorii și se obțin în procesul oficial de avizare a proiectului, care a fost lansat prin demersul Cancelariei de Stat nr. 18-23-906 din 28.12.2022 (număr unic 27/ME2022).</p>

			<p>Propunerile din Avizul Consiliului Concurenței se regăsesc în prezenta Sinteză. Avizul CNA va fi prezentat după definitivarea proiectului de lege.</p>
		<p>Totodată, deducem că autorii Proiectului nu au luat în considerație faptul, că în decembrie 2017 majoritatea entităților din comerțul organizat modern deja și-au asumat anumite angajamente în asigurarea condițiilor de concurență loială, subsemnând Codul de bune practici privind relația dintre lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii de produse, acest fapt demonstrând contrariul la lipsa argumentelor autorilor Proiectului în privința practicilor concurenței neloiale.</p>	<p>Este salutar faptul semnării Codului de bune practici privind relația dintre lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii de produse, fapt care se încadrează în recomandările Directivei 2019/633. Însă, astfel de acte sunt declarative, executarea cărora nu este obligatorie și nu este acoperită de mecanisme coercitive.</p> <p>Transpunerea Directivei este reflecția constatării existenței PCN la nivelul UE, fiind neragumentată opinia că în RM situația este diferită.</p>
		<p>Considerăm oportun modificarea preambulului în următorul fel: Prezenta lege transpune parțial prevederile Directivei 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar din Republica Moldova. Se propune de a fi stabilit în Preambulul inițiativei legislative scopul articolelor noi introduse, precum că Proiectul de Lege vine încuraja anume IMM ca subiecți, care cad "sub protecția Proiectului" împotriva practicilor de concurență ne loială. La fel urmează a fi accentuat în Preambulul PL, că prevederile Capitolului VII (art.2114-2118) sunt aplicabile practicilor cu implicarea nemijlocită a IMM</p>	<p>Nu se acceptă. Modul de expunere a preambulului actului normativ este conform cerințelor legale fapt confirmat prin avizul Centrul de Armonizare a Legislației Nr.31/02-126-1207 din 7 februarie 2022.</p>

		<p>In conformitate cu art. 3 din legea nr. 231, notiunea de: preț de vânzare (preț final al unei unități de produs sau al unei cantități din produs, incluzând TVA și toate celelalte taxe) este utilizata, avand un alt sens.</p> <p>Se propune a completa Proiectul cu definițiile: ”Reduceri de preț în legătură cu lichidarea de stoc” – proces de aplicare a unei reduceri față de prețul produsului(elor), care întâmpină dificultăți de comercializare, aplicarea acestei reduceri urmând scopul de fluidizare a vânzărilor și excluderea risipei alimentare.</p> <p>”Perioada de testare a produselor noi” – interval de timp, în interiorul căruia Părțile vor acorda condiții preferențiale anumitor categorii de produse noi pentru a fi analizată cererea consumatorului final față de aceste produse noi. Durata perioadei de testare va depinde de acordul Părților n raport cu particularitățile produsului, inclusiv perioada de consum” (se va aplica mai multor situații din Capitolul VII, în special alin.”r” din art. 21/16</p> <p>Propunem utilizarea lexemului: ”Părți” în schimbul cuvântului ”Cumpărător”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Cuvintele din noțiunea de ”preț de vânzare” din proiect au fost substituite cu cuvintele ”costul produsului”.</p> <p>Nu se acceptă includerea noțiunii din următoarele considerente: - Astfel de condiții de comercializare urmează a fi stabilite prin contract: - Cumpărătorul devine proprietarul bunului, prin urmare poate decide prețul cu care se va vinde produsul către consumatorul final.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Nu se acceptă includerea noțiunii, deoarece condițiile de comercializare urmează a fi stabilite prin contract: Proiectul este suplinut cu norme care permit refuzul de listare.</p>
		<p>Propunem utilizarea lexemului: ”Părți” în schimbul cuvântului ”Cumpărător”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Noțiunile sunt aplicabile distinct Capitolului V/2 din Directiva 2019/633.</p>
		<p>Considerăm necesar sa fie clarificată această prevedere. Articolul 21/16 lit. k): cumpărătorul refuză să confirme în scris clauzele unui contract de furnizare între cumpărător și furnizor în legătură cu care furnizorul a solicitat o confirmare scrisă;</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prin prevederile respective sunt transpuse prevederile literelor f) și g) ale alin. (1), art. 3 din Directiva 2019/633.</p>

	<p>cumpărătorul dobândește, utilizează sau divulgă în mod ilegal secrete comerciale ale furnizorului;</p> <p>Propunem excluderea următoarei fraze: cumpărătorul dobândește, utilizează sau divulgă în mod ilegal secrete comerciale ale furnizorului;</p> <p>Nu este clar ce acțiune anume constituie o practică comercială neloială: nerespectarea formei scrise a clauzelor contractuale sau refuzul cumpărătorului de a confirma refuzul de respectare a formei scrise a contractului.</p> <p>Considerăm inoportun utilizarea unor astfel de prevederi în conținutul legii nr. 231, or aceasta fac obiectul unei alte legi și anume Cod Civil.</p> <p>Astfel, pentru răspândirea secretului comercial, Codul civil deja stipulează sancțiunile aplicabile (art. 2048).</p> <p>Astfel, este inefficient acordarea unui statut de practică comercială neloială unui comportament deja sancționabil printr-un alt act normativ în vigoare. Acest fapt va crea premise pentru sancționare dublă pentru unul și același comportament.</p>	
	<p>Propunem să modificarea lit. l) după cum urmează:</p> <p>Cumpărătorul/Furnizorul amenință cu efectuarea sau efectuează represalii comerciale împotriva furnizorului/cumpărătorului în cazul în care furnizorul își exercită drepturile legale sau contractuale, inclusiv prin depunerea unei plângeri la autoritățile de aplicare a legii sau prin cooperarea cu autoritățile de aplicare a legii în timpul unei investigații;</p> <p>Așa cum am stabilit în Preambulul Avizului, practicile comerciale neloiale pot avea loc din partea ambilor actori. În acest caz, legea nu poate stabili criterii de protejare doar pentru Furnizor.</p> <p>În conformitate cu art. 8, alin. 1 din legea</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Modul de transpunere a Directivei este argumentat prin AI care a fost susținută condiționat la Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător (Nr. 38-78-2560 din 11 martie 2022).</p> <p>Menționăm că, AI la proiect este bazată pe AI elaborată de CE în suportul Directivei.</p>

	<p>nr. 845/03.01.1992 cu privire la antreprenoriat si întreprinderi: Statul creează tuturor întreprinderilor condiții juridice și economice egale de gospodărire, garantează respectarea drepturilor și intereselor lor legitime, contribuie la dezvoltarea concurenței libere, conștiințioase între aceștia, le asigură posibilități egale de a folosi resurse tehnico-materiale, naturale, de muncă, financiare și informative neadmițând monopolizarea piețelor acestor resurse, și reglementează activitatea de antreprenoriat în baza legislației în vigoare.</p>	
<p>Nu se acceptă. Legea nu este un dicționar juridic pentru a fi definit orice termen care este menționat în cuprinsul acesteia, urmând a fi acceptat înțelesul general accesibil prin orice sursă deschisă. Termenul menționat va fi apreciat de autoritatea competentă.</p>	<p>De asemenea, urmează a fi clar definită noțiunea de : represalii comerciale. Legislația națională nu definește ce înseamnă: represalii comerciale. Iar, acest lucru va crea premise pentru interpretări variate și aplicări neuniforme.</p>	
<p>Se acceptă parțial a) Prin prevederile literei k) sunt transpuse prevederile literei f) al alin (1), art. 3 din Directivă. b) cuvintele "mijloace de înregistrare în formă scrisă" au fost înlocuite cu cuvintele "mijloace de comunicare electronice" în vederea ajustării la cadrul legal. Litera n) se referă la ignorarea de către cumpărător a comunicării cu furnizorul la etapa negocierii, desfășurării, modificării sau rezoluțiunii unui contract.</p>	<p>Articolul 2116 n). a) Urmează să fie clarificată prevederea dată și respectiv coordonarea lit. "n" cu lit. "k" din Protect. b) Nu este clar, ce anume se are în vedere prin: mijloace de înregistrare în formă scrisă. Or, legislația națională operează cu noțiuni juridice: acte juridice încheiate în formă scrisă (art. 321 Cod civil). Mai mult, cum se diferențiază lit. "n" de lit. "k" din continutul aceluiași articol care din perspectiva noastră prevede aceiași obligație: respectarea formei scrise a contractului.</p>	

	<p>Articolul 2116 lit. q): Se propune a fi ajustată această prevedere, la sfârșitul paragrafului fiind inclusă fraza: »Excepție de la această prevedere constituie situațiile, când Părțile vor stabili de comun acord anumite cerințe de livrare, care vor satisface interesele ambelor părți în Contract» *Urmează a fi asigurată LIBERTATEA Părților de a determina condițiile de livrare în baza Contractului negociat și semnat (!) Prin prezenta prevedere se intervine dur în activitatea de negocieri dintre părți, care într-o economie de piață sunt libere, așa cum stabilește și Constituția RM. Articolul 126 (2) Statul trebuie să asigure: b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție; Art. 993 (2) Cod civil stipulează: Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor. Mai mult, comunicăm că în cazul produselor perisabile oferirea posibilității Furnizorului de a livra produsele doar la o entitate (un magazin din rețea) va crea premise pentru încetinirea termenului de livrare. Or, spre exemplu, Furnizorul livrează produse perisabile doar la un magazin al Cumpărătorului, care ulterior trebuie să le livreze altor magazine din rețea sa. Livrarea de către Furnizor a produselor către d"cea mai apropiată unitate comercială a cumpărătorului poate avea impact negativ în majoritatea cazurilor, deoarece aceasta va prelungi în timp perioada de livrare a produsului către consumator, fiind dependentă de circumstanțe (volumul mare a livrărilor/ condiții climatice/ tehnice).. În aceste circumstanțe</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederea nu împiedică stabilirea contractuală a modalității de livrare către cumpărător ci instituie interdicția de a condiționa cu obligativitatea livrării în întreaga rețea sau în un magazin anume care datorită distanței de furnizor ar dezinteresa furnizorul în stabilirea unor relații contractuale. O astfel de abordare permite ca IMM din agricultură să poată livra doar în cel mai apropiat magazin permițând reducerea cheltuielilor de transport și sporind calitatea produselor fiind scurtat lanțul ”de la fermă la furculiță”.</p>
--	---	---

	<p>se va perturba termenul dintre livrare a mărfii si plasarea acesteia la raft pentru consumatorul final</p> <p>Articolul 2116 lit.r)</p> <p>P revederea urmează a fi exclusă sau, alternativ, întreg Capitolul VII să fie aplicat doar față de situațiile cu implicarea producătorilor din categoria IMM.</p> <p>Mai mult decât atât, acest articol poate fi aplicat doar în raport cu produsele agricole preambalate și marcate corespunzător, or, aplicarea condiției de listare a produselor similare livrate în vrac este imposibilă, deoarece produsele în vrac, livrate de mai mulți producători agricoli face imposibilă diferențierea acestora la casele sau echipamentul de marcaj (!)</p> <p>Suplimentar propunem, ca condiția "listării" să fie aplicată doar după respectarea anumitor condiții:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Aceasta se va aplica doar în raport cu IMM . ii) Listarea va avea loc doar după prezentarea în mod transparent a condițiilor de livrare și după prezentarea listei exhaustive a produselor în cadrul negocierilor iii) Listarea se va aplica doar după "perioada de testare a produselor noi" <p>Se propune, ca Părțile să aplice "valabilitatea obligației de listare" doar pentru produse noi și doar pentru perioada de "testare" a produsului nou. Durata perioadei de testare va depinde de acordul Părților în raport cu particularitățile produsului, inclusiv perioada de consum.</p> <p>În privința produselor agricole condiția din lit. r) art.2116 ar putea fi discutată doar pentru cazurile, când produsele agricole sunt preambalate și marcate cu bar-code, care ar permite diferențierea acestora de produsele similare, vândute în vrac.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>A se vedea proiectul modificat.</p>
--	--	---

	<p>Introducerea acestei prevederi în practică ar bloca activitatea cumpărătorului, care și-a dotat magazinele cu echipament și softuri conform sistemului anumit de marcaj, de aceea, produsele agricole ”în vrac” cu aceleași caracteristici nu pot fi plasate în vânzare de diferiți furnizori fără a fi preambalate/ marcate pentru că ele nu pot fi deosebite la marcarea acestor fie la cântărirea lor în zona fructe/legume, dar nici la casele de marcaj. De exemplu, nu pot să fie deosebite tehnic câteva feluri de cartofi ne ambalați cu aceleași caracteristici (ex., de culoare roză), livrate de diferiți vânzători, atunci când se vor cântări pentru a fi marcați. Același confuz va apărea și livrarea în vrac a altor categorii de fructe și legume în cazul lipsei ambalajului și marcajului acestora.</p>	
	<p>Articolul 2116 lit.s) Prevederea urmează a fi clarificată. Se propune introducerea noțiunii de ”reduceri de preț în legătură cu lichidarea de stoc” și definirea acesteia în Preambul. Fiind introdusă această noțiune (”reducere de preț odată cu lichidarea de stoc”), care se va aplica sub garanția, că nu va aduce atingere profitului furnizorului, stabilit prin Contract - va dispărea sensul și necesitatea prevederii din lit. ”S” art.21/16 Din cele menționate, aplicarea reducerii de preț cu scop de lichidare de stoc se va aplica pentru:i) Produsele, care se vând încet și termenul de consum al cărora a depășit 2/3; ii) Cu scop de a preveni risipa alimentară (!) Autorii argumentează introducerea prevederii date în felul următor: „Astfel, furnizorul devine protejat de impunerea de plăți care l-ar fi lipsit de cel puțin compensarea ”sinecostului” produsului, oferindu-i totuși posibilitatea de a se afla pe raft, fapt care este indispensabil lansării unui produs nou pe piață sau pe general ar asigura prezența pe piață. Totodată,</p>	<p>Nu se acceptă. Considerăm că autorul opiniei confundă relația dintre comerciant și consumatorul final cu cea dintre cumpărător și furnizor. Or, după cum s-a menționat supra, cumpărătorul devine proprietarul produsului pe care îl va comercializa, prin urmare, are libertatea de a stabili orice preț de vânzare către consumatorul final.</p>

	<p>interzicerea acestei PCN pune pe poziții de egalitate furnizorii cu putere de promovare diferită, considerând că un mare producător, datorită volumului întreprinderii și cifrei de afaceri, își poate permite vânzări sub "sinecost", pe când ÎMM mai degrabă că nu.</p> <p>Astfel, nu putem fi de acord cu argumentele autorilor proiectului, or, are loc confundarea a 2 situații specifice distincte. Acțiunile promoționale au drept scop informarea și aducerea produsului mai aproape de consumatorul final. Însă, există situații când unele produse ajunse pe raft nu sunt "atractive" pentru consumatorul final în dependență de mai multe criterii (preț/necesitate/calitate). În aceste situații, comerciantul, în scopul de a fluidiza procesul de comercializare a produsului, stabilește un preț redus. Mai mult, deși autorii în analiza impactului de reglementare statuează, ca 90% din producătorii de produse agricole și alimentare sunt IMM, tot ei spun că: Totodată, interzicerea acestei PCN pune pe poziții de egalitate furnizorii cu putere de promovare diferită, considerând că un mare producător, datorită volumului întreprinderii și cifrei de afaceri, își poate permite vânzări sub "sinecost", pe când ÎMM - mai degrabă că nu Accentuăm, că la caz trebuie să aducem claritate la doua situații diferite: i) atunci, când este vorba despre acțiuni promoționale și ii) situații de comercializare a produselor, care nu se vând la preț inițial, urmând să fie redus prețul de comercializare (dar această comercializare nu are scop de promoție, ci doar fluidizarea vânzării produsului, față de care consumatorul nu manifestă interes). Accentuăm, că reducerea de preț la produsele, care nu se comercializează în dinamica, dorită de Părți. este o acțiune menită să fluidizeze vânzarea anumitor produse prin lichidarea de stoc . Este important de menționat, că se propune ca reducerea de preț să nu aducă atingere costului produsului, stabilit prin contract, astfel garantându-se, că reducerea de preț nu va avea impact asupra intereselor</p>
--	---

	<p>producătorului. Respectiv, reducerea de preț odată cu lichidarea de stoc nu reprezintă reduceri comerciale, aplicate în perioada de promoții și, respectiv, reducerea de preț odată cu lichidarea de stoc nu poate fi limitată cu perioada celor 60 zile per, prevăzută în art.2116 (6). Respectiv, din acest considerent se propune introducerea noțiunii de "reduceri de preț în legătură cu lichidarea de stoc".</p>	<p>Nu se acceptă. Terminologia de la alin. (4) corespunde celei utilizate șa literele b) – f) al alin. (2) al art. 3 din Directivă iar cea de la alin. (5) corespunde prevederilor alin. (3) al art. 3 din Directivă.</p>
	<p>Articolul 2116 (4) Aceste prevederi urmează a fi clarificate Proiectul utilizează noțiuni diferite care generează confuzia în interpretarea prevederilor. Alin. 4 din Proiect operează cu plăți, costuri și reduceri comerciale. Ulterior alin. 5 operează doar cu noțiunea de Reduceri Comerciale, ca apoi iar să se facă referire la "plăți si costuri". In aceste condiții, Proiectul trebuie sa definească clar, ce înseamnă plăți si costuri pentru a se evita interpretări eronate.</p>	<p>Nu se acceptă. Alin. (5) corespunde prevederilor alin. (3) al art. 3 din Directivă.</p>
	<p>Articolul 2116 (5) Este necesar o clarificare adiționala a prezentului aliniat. Ce anume se are in vedere prin estimare in scris a plăților unitare? Si cum acestea se coroborează cu alin.2 din art. 2116: cu excepția cazului în care acestea au fost convenite anterior prin clauze clare și lipsite de ambiguitate din contractul de furnizare sau printr-un contract sau amendament ulterior între furnizor și cumpărător</p>	<p>Nu se acceptă. Normele transpun paragraful doi al alin. (2) al art. 3 din Directivă. Privind perioada de promovare, aceasta este acordată cu opinia formulată de reprezentanții furnizorilor și s-a regăsit în mai multe proiecte de legi.</p>
	<p>Articolul 2116 (6) Se propune: Alternativ, se va implementa o nouă redacție a acestei prevederi după cum urmează: (6) Pentru cazurile prevăzute la litera c) al alin. (2) o reducere comercială poate fi solicitată de către cumpărător înaintea demarării unei acțiuni de promovare inițiată de eumpărător Părți, în care Părțile vor preciza perioada promoției și cantitatea de produse agricole și alimentare pe care preconizează că o va comanda la</p>	

	<p>preț redus. Termenul acțiunilor de promovare efectuate în baza prezentului alineat nu poate depăși 60 de zile per an per produs pentru situațiile, când Părțile nu au specificat în contract durata perioadelor de promoție.</p> <p>Dincolo de imixiunea în libertatea contractului prin limitarea termenului pentru promovarea produsului, se limitează perspectiva de promovare a produselor noi, care riscă să nu ajungă în zona de interes a consumatorului final, termenul de promoție fiind un factor semnificativ merceologic în comunicarea cu consumatorul, fiind categoric de produs având termen specific pentru a se promova (!) Considerăm, că doar Părțile prin comun acord în Contract pot decide: a) Categoriile de produse menite de a fi promovate b) Mărimea reducerii, care poate fi aplicată față de anumit produs c) Durata perioadei de promoție per categorie de produs.</p>	
	<p>Articolul 2116 (8)</p> <p>Prevederea urmează a fi aplicată cu condiția, în care întreg Capitolul VII să fie aplicat doar față de situațiile cu implicarea producătorilor din categoria IMM</p> <p>Se propune, ca Părțile să aplice excepție pentru ”obligatia de listare” doar pentru produse noi și doar pentru perioada de ”testare” a produsului nou. În privința produselor agricole condiția alin.(8) art.2116 ar putea fi discutată doar pentru cazurile, când produsele agricole sunt preambalate și marcate cu bar-code, care ar permite diferențierea acestora de produsele similare, vândute în vrac.</p> <p>Introducerea acestei prevederi în practică ar bloca activitatea cumpărătorului, care și-a dotat magazinele cu echipament și softuri conform sistemului anumit de marcaj, de aceea, produsele agricole ”în vrac” cu aceleași caracteristici nu pot fi plasate în vânzare de diferiți furnizori fără a fi preambalate/ marcate pentru că ele nu pot fi deosebite</p>	<p>Se acceptă parțial A se vedea redacția actualizată.</p>

	<p>la marcarea acestor fie la cântărirea lor în zona fructe/legume, dar nici la casele de marcaj.</p> <p>De exemplu, nu pot să fie deosebite tehnic câteva feluri de cartofi ne ambalați cu aceleași caracteristici (ex., de culoare roză), livrate de diferiți vânzători, atunci când se vor cântări pentru a fi marcați. Același confuz va apărea și livrarea în vrac a altor categorii de fructe și legume în cazul lipsei ambalajului și marcajului acestora.</p> <p>Articolul 126 (2) Constituție: Statul trebuie să asigure: b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție; în conformitate cu art. 8, alin. 1 din legea nr. 845/03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi: Statul creează tuturor întreprinderilor condiții juridice și economice egale de gospodărire, garantează respectarea drepturilor și intereselor lor legitime, contribuie la dezvoltarea concurenței libere, conștințioase între aceștia, le asigură posibilități egale de a folosi resurse tehnico-materiale, naturale, de muncă, financiare și informative neadmițând monopolizarea piețelor acestor resurse, și reglementează activitatea de antreprenoriat în baza legislației în vigoare.</p> <p>Revenind la obiectia noastră de la pct. 1, unde am remarcat că nu este utilizată sintagma lant alimentar scurt. Reiterăm, că metoda de protecție care se dorește a fi creată pentru produsele naționale se va extinde în aceiași măsura și producătorilor mari, dar și produselor de import.</p> <p>Revenim în acest context la propunerea de a aplica Cap.VII doar față de raporturile cu implicarea IMM.</p>	
<p>Articolul 21/16 (9)</p> <p>Prevederea urmează a fi exclusă.</p>		<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor prin avizul cu Nr. 01-6/433 din 14.02.2022 nu a opinat asupra lipsei</p>

	<p>Hotărârea de Guvern nr. 600/27.06.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor stabilește la pct. 7 din anexa nr.</p> <p>1 următoarele: Agenția are misiunea de a asigura implementarea politicilor statului în domeniile orientate spre garantarea siguranței alimentelor și a calității produselor alimentare, inclusiv a alcoolului etilic,</p> <p>a</p> <p>producției alcoolice, produselor vitivinicole și a berii, întreținerea unui sistem de măsuri publice menite să asigure sănătatea animală și protecția plantelor, inofensivitatea produselor alimentare și a materiei prime, precum și protecția consumatorilor în domeniul alimentar.</p> <p>În acest context, este necesar de determinat, dacă ANSA are competența și resursele necesare în implementarea alin. 9 propus de autori. Mai mult, această clauză urmează a fi analizată din perspectiva corupțională.</p> <p>Dorim să atragem atenția în special la următoarea formulare: Constatările procesului-verbal se vor reverifica de către autoritatea de monitorizare din 10 în 10 zile sau la sesizarea furnizorului.</p> <p>În acest context, ANSA i se deroga dreptul să viziteze entitatea comercială, care a raportat lipsa spațiului la fiecare 10 zile. Considerăm, acordarea unui asemenea drept autorității de monitorizare ca și niște acte permise de intimidare (prin vizite frecvente) a Cumpărătorului, ca sa-l determine sub presiune administrativă (controale ANSA) să nu refuze listarea unor produse în favoarea acelor produse a cărui Furnizor nu a avut loc pe raft</p>	<p>de competențe sau aptitudini privind sarcina atribuită.</p> <p>Privind factorii corupționali sau de intimidare, menționăm că proiectul nu poate fi fundamentat prin prezumția corupțibilității angajaților unei entități oficiale.</p>
	<p>Articolul 21/17</p> <p>Alin. 2 și alin. 3 urmează a fi excluse.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>La alin. (2) în calitate de autoritate cu atribuții de monitorizare se desemnează ME.</p>

	<p>ANSA nu are competența nici resursele umane necesare pentru a determina, care sunt practicile comerciale neloiale. Alin. 3 expus in redactia din Proiect nu are efect juridic, or, Legea Concurenței este aplicabilă de jure asupra relațiilor dintre Cumpărător și Furnizor fără a fi necesar menționarea acestui fapt și in legea nr. 231. Considerăm inoportună dublarea și într-o lege ce reglementează relațiile comerciale interne. Or, astfel se încalcă principiile stabilite de Legea nr. 100/22.12.2017 privind actele normative care prevede la: Articolul 3, alin.1 La elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii: d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice</p>	<p>Alin. (3) se modifică. A se vedea proiectul.</p>
<p>Articolul 2118 (1) Urmeaza a fi inclusi si Cumpărătorii cu dreptul de adresare a plingerilor către Consiliul concurenței. b) Se va exclude sintagma: "inclusiv anonime"</p> <p>Practicile comerciale neloiale pot fi aplicate si de Furnizor nu doar de Cumparator. Este cel puțin inechitabil oferirea posibilității doar Furnizorului dreptului de adresare</p> <p>Legea concurenței nr. 183/11.07.2012 a fost adoptată prin transpunerea principiilor și rigorilor europene. Legea concurenței este legea speciala, care stabilește activitatea Consiliului Concurenței. Investigarea practicilor comerciale neloiale se pun in sarcina Consiliului Concurenței. In conformitate cu legea specială Consiliul Concurenței nu investigheaza plangerile anonime (art. 49 Legea Concurenței). Astfel, daca nu se elimina sintagma o sa avem doua norme conflictuale.</p>	<p>Se acceptă parțial a) Nu se acceptă. După cum s-a argumentat supra, Directiva nu prevede o astfel de situație, protecția fiind acordată furnizorului în raport cu cumpărătorul. b) Se acceptă.</p>	
<p>Articolul 21/18 2)</p>		<p>Se acceptă.</p>

		<p>Urmează a fi exclusa.</p> <p>Modificările care se doresc a fi înfăptuite care au impact asupra Legii concurenței, urmează a fi analizate cu atenție. Or, sancțiunile pe care le pot aplica Consiliul Concurenței sunt de 1 - 2% din cifra de afaceri. Respectiv, urmează a se evita expresii de genul: În sensul atribuțiilor autorității competente și procedurilor de examinare a plângerilor practicile comerciale neloiale sunt echivalente încălcărilor legislației din domeniul concurenței pentru concurență neloială. Or, acest lucru atrage după sine și sancționarea la fel ca și pentru încălcarea normelor materiale ale legii concurenței.</p>	
		<p>Articolul 21/18 (5)</p> <p>Va fi detaliat inclusiv după cum urmează: <i>Litigiile privind practicile comerciale neloiale pot fi soluționate pe cale amiabilă înainte de fi adresate Consiliul Concurenței în baza Legii nr. 137/2015 cu privire la mediere.</i></p> <p>Mai mult, nu este clar determinat în Proiect, când exact intervine această prevedere înainte sau după adresarea la Consiliului Concurenței?</p>	Se acceptă.
10.	<p>Propunerile consolidate ale Asociației Naționale a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate "LAPTE" (ANPLPL LAPTE) și Patronatului</p>	<p>Noțiunea <i>"produse agricole și alimentare"</i> se propune în următoarea redacție: "o lista de produse agricole și alimentare stabilită de Guvern, precum și produsele care nu sunt enumerate în anexa respectivă, dar care sunt procesate în scopul utilizării ca alimente prin utilizarea produselor enumerate în anexa respectivă"</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Categoriile de produse incidente proiectului se vor decide pe platformă guvernamentală, unde se vor considera toate opiniile în conformitate cu cerințele principiului transparenței decizionale.</p>

<p>Întreprinderilor Industriei Prelucrătoare de Carne (PÎPC)</p>	<p>Noțiunile de "furnizor" și furnizor intermediar" de comasat. Se propune o singură noțiune: "furnizor - orice producător agricol, persoană fizică, persoană fizică autorizată, întreprindere individuală, asociație familială, sau persoană juridică, care vinde produse agricole și/sau alimentare, autorizată să desfășoare activități de producție și/sau procesare a produselor alimentare în vederea comercializării acestora către un comparător; termenul de <i>furnizor</i> poate include un grup de astfel de producători agricoli sau un grup de astfel de persoane fizice și juridice precum organizațiile de producători, organizațiile de furnizori și asociațiile unor astfel de organizații;</p>	<p>Nu se acceptă. Divizarea presupune clarificarea diferenței dintre formarea costului produselor furnizate de producător și de ex. angrosist, fapt care este relevant din perspectiva stabilirii "sinecostului" produsului pentru aprecierea limitei reducerilor comerciale pe care le poate solicita cumpărătorul.</p>
	<p>La noțiunile "produse agricole și alimentare ușor perisabile" și "produse agricole și alimentare perisabile", noțiunea de: produse agricole și alimentare ușor perisabile nu se susține acest termen este utilizat pentru a stabili lista de produse care se achita în 7 zile din momentul producerii și plasării pe raft, dar această noțiune conține multe lacune și prin introducerea acestei noțiuni creăm practici neloiale. Propunem menținerea Noțiunii generale: d/a cum este în Directiva633/2019</p>	<p>Se acceptă parțial. Au fost operate modificări. A se vedea proiectul modificat.</p>
	<p>La noțiunile "costuri suplimentare de achiziție al produselor (servicii de logistică)" și "preț de vânzare" să se expună Serviciul Fiscal de Stat.</p>	<p>Ministerul Finanțelor a comunicat lipsa obiectivelor. Totodată, noțiunea "preț de vânzare" a fost susbtituită cu noțiunea "costul produsului".</p>

	<p>Se propune includerea mai multor noțiuni:</p> <p>Delestări – acțiune prin care cumpărătorul informează că anumite produse din oferta activă nu vor mai fi prezentate pe raft pentru consumatori;</p> <p>prezentând și argumentele, care au dus la acea acțiune inclusiv refuzul de a mai comanda și expune marfa.</p> <p>Recepție – acțiune de preluare a mărfii în spațiile cumpărătorului a produselor agricole și/sau alimentare în baza verificării cantitative și calitative a mărfii</p> <p>Stocare creare de stocuri de produse agricole și/sau alimentare din oferta furnizorului, în depozitele cumpărătorului</p> <p>Practici comerciale nelotiale – sunt considerate practicile care contravin bunei conduite comerciale , bunei credințe și corectitudinii , care sunt impuse unilateral de partener comercial altuia, chiar și atunci când acestea rezultă în urma înțelegerii între părți</p> <p>Represalii comerciale – acțiuni îndeplinite de către un cumpărător asupra furnizorului sau a furnizorului asupra comerciantului, cu scop de intimidare pentru a influența comportamentul acestuia în sensul acceptării comițiilor contractuale ale cumpărătorului sau ale furnizorului sau a unor condiții defavorabile furnizorului respectiv cumpărătorului</p> <p>Reduceri comerciale - care noțiune va fi utilizată în proiectul elaborat din Directiva sau din Legea 225/2020?</p>	<p>S-a luat act. În proiect au fost incluse și precizate noțiunile care sunt aplicabile prevederilor cadrului normativ propus.</p>
	<p>Cu referire la noțiunile:</p> <p>produse agricole și alimentare ușor perisabile - înseamnă produse agricole și alimentare care, prin natura lor sau la stadiul lor de procesare, sunt susceptibile să devină improprietii pentru vânzare în termen de 7 zile inclusiv după recoltare, producere sau procesare</p> <p>produse agricole și alimentare perisabile - înseamnă produse agricole și alimentare care, prin natura lor sau la stadiul lor de procesare, sunt</p>	<p>Se acceptă parțial. Au fost operate modificări. A se vedea proiectul modificat.</p>

	<p>susceptibile să devină improprie pentru vânzare în termen de 30 de zile după recoltare, producere sau procesare.</p> <p>Se propune :</p> <p>-pentru produsele perisabile termenul de plată este data limită de consum /data limită de consum indicat pe ambalaj și/sau certificate de calitate si/sau factura si/sau aviz de însoțire, dar nu mai mare de 30 de zile calendaristice(ANPLPL)</p> <p>De exclus: prezentarea estimării în scris a prețului de vânzare. Refuzul de prezentare de către furnizor a estimării scrise a prețului de vânzări, sau prezentarea estimării eronate, duce la inaplicabilitatea limitării reducerii comerciale. Rețelele tot timpul vor găsi estimarea nejustificata</p> <p>Posibil intenția autorilor este de a soluționa problema practicilor neloiale termenilor de plată convenite dintre comerciant și furnizor, dar reglementarea dată a creat și va crea mai multe impedimente în implementare, evidență și costuri nejustificate atât pentru furnizor cat și pentru comerciant. .Aplicarea în practici a pun. (3) și (4) <i>Furnizorul eliberează facturi fiscale separate pe categorii de produse alimentare clasificate conform prevederilor alin. (3) și (4)</i>. Presupunere pentru producătorii în special lapte și carne eliberarea sutelor de facturi pe când data limită de consum este expres stabilită în actele de însoțire forma F2 (certificat sanitar veterinar) Certificat de calitate/Declarația de conformitate (benevolă), iar achitarea să aibă loc în dependență de data limita de consum care este indicata în Certificatul de calitate sau pe etichetă sau poate fi indicată în factură eliberată de furnizor, este foarte complicat să se stabilească <i>lista produselor foarte perisabile</i> din punct de vedere microbiologic și astfel pot fi create practici neloiale.</p>	
	<p>A modifica denumirea art. Interzicerea practicilor comerciale neloiale d/a similar articolului corespunzător din Directiva 633/2019</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Cu referire la Articolul 21¹⁶ , alin. (5)</p>	<p>Se acceptă parțial. A se vedea proiectul modificat.</p>

	<p>(5) Reducerile comerciale solicitate de către cumpărător furnizorului de produse agricole și alimentare, cu excepția intermediarilor, nu pot depăși 10% din prețul de vânzare.</p> <p>Furnizorul îi prezintă comerciantului, la cererea acestuia, o estimare în scris a prețului de vânzare. Refuzul de prezentare de către furnizor a estimării scrise a prețului de vânzare, sau prezentarea estimării eronate, duce la inaplicabilitatea limitării reducerii comerciale.</p> <p>1) Plățile menționate la alin. (2) literele:</p> <p>a) b) și f) nu pot fi mai mari de 5% din costul de achiziție al produselor;</p> <p>b) c) – e) nu pot fi mai mari de 10% din costul de achiziție al produselor.</p> <p>2) în cazul negocierii unui nou contract sau renegocierii prețului de vânzări, limitele prevăzute la pct. 1) se vor calcula din prețul de vânzări.</p> <p>Reieșind din aceste prevederi, plățile menționate în alin (2) constituie cumulativ 15%. Respectiv propunem ca acestea să nu depășească sumar (sa nu fie mai mult de) 10%</p> <p>a) cumpărătorul returnează furnizorului produsele agricole și alimentare nevândute, fără să plătească pentru respectivele produse nevândute, sau fără să plătească pentru eliminarea acestor produse, sau ambele;</p> <p>La proiectul Legii privind modificarea unor acte normative (Legea 231/2010) în deosebi susținem Art.21/16 (5) și anume privește plafonarea reducerilor comerciale până la 10% din prețul de vânzare, dar cerem excluderea condițiilor de prezentare de către furnizor comerciantului estimarea în scris a prețului de vânzare.</p> <p>Returnarea produselor alimentare conform Legii 221/2013 cerințe sanitar veterinare pentru produse de origine animală se interzice: "Returnarea produselor poate fi doar pentru produsele de origine non animale și aici trebuie sa existe Lista aprobată de guvern și definiția produselor alimentare de origine nonanimală - legume, plante, rădăcini și tuberculi</p>

	<p>alimentari, fructe, cafea, ceai, mate și mirodenii, cereale, seminte, gume, rășini, seve și extracte vegetale, grăsimi și uleiuri de origine vegetală, zaharuri, băuturi alcoolice, nealcoolice și oțet, procesate sau nu, produse obținute din acestea, suplimente alimentare, produse chimice anorganice și organice utilizate ca ingrediente pentru prepararea produselor alimentare, precum și orice alte produse care sunt destinate consumului uman și care nu sunt de origine animală;</p> <p>produse chimice anorganice și organice - produse care sunt utilizate ca ingrediente pentru prepararea produselor alimentare destinate consumului uman.</p>	
S-a luat act.	<p>ANPLP LAPTE ȘI PÂPC, insistă în mod deosebit asupra următoarelor aspecte:</p> <p>Se susține prevederea Art.21¹⁶ (5) în ce privește plafonarea reducerilor comerciale totale/sumar până la 10% din prețul de vânzare, dar se cere excluderea condițiilor de prezentare de către furnizor comerciantului estimarea în scris a prețului de vânzare.</p> <p>Se susține Articolul 21¹⁸ Plângeri și proceduri privind practicile comerciale neletale</p> <p>Se susține abrogarea Articolul 21¹ dar cu excepția punctului 12</p> <p><i>"Comercianții de produse alimentare, cu excepția celor din unitățile de comerț ambulant, sunt obligați să achiziționeze și să asigure expunerea pe raft a produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt în proporție de cel puțin 50% din lungimea liniară a raftului comercial, în cazul în care comercializează produse din aceeași categorie cu cele incluse în lista produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt. Furnizorul este obligat să asigure livrarea produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt în cantitate deplină conform contractului încheiat. Lista produselor alimentare ce se încadrează în prevederile prezentului alineat se elaborează de către organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii</i></p>	

	<p><i>guvernamentale în domeniul agriculturii, se aprobă de Guvern și se actualizează anual.”</i></p>	
<p>11.</p>	<p>Camera de Comerț și Industrie. Avizul nr. 106-06/17 din 26.01.2022</p>	<p>1. În punctul 2 al Art. 1. al proiectului de Lege privind modificarea unor acte normative "Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior": În scopul asigurării tratării echitabile a producătorilor și/sau furnizorilor unităților comerciale în contextul eliminării practicilor comerciale neloiale, se propune extinderea domeniilor de aplicare a prevederilor proiectului legii remise spre examinare și pentru mărfuri industriale. Astfel se propune modificarea definiției noțiunii de "furnizor", care urmează a fi expusă în următoarea redacție: "furnizor - înseamnă orice producător sau orice persoană fizică sau juridică sau grup, uniuni/asociații a acestora, care vinde produse" și includerea noțiunii de "producător". În această ordine de idei, considerăm necesară excluderea sintagmei "agricole și alimentare" pe tot parcursul textului, cu excepția prevederilor referitoare la produsele perisabile. Mai mult, deși Directiva (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 se referă la practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, aceasta conține prevederi, care permit extinderea acestora asupra altor categorii de furnizori "(40) Statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective. Astfel de reglementări naționale ar putea depăși domeniul de aplicare al prezentei directive, de exemplu în ceea ce privește dimensiunea cumpărătorilor și a furnizorilor, protecția cumpărătorilor, gama de produse și de servicii. Astfel de reglementări naționale ar putea, de</p>
<p>Nu se acceptă. A se vedea textul și preambulul Directivei 2019/633, or scopul proiectului este transpunerea acesteia.</p>		

	asemenea, depăși numărul și tipul practicilor comerciale neloiale interzise enumerate în directivă.”	
	În art. 21 ¹⁴ ”Noțiuni utilizate în sensul prezentului capitol”, noțiunea reduceri comerciale urmează a fi completată cu sintagma ”...și de la alte plăți cu caracter obligatoriu.”	Nu se acceptă. Cuvintele propuse poartă caracter generic. Prin acceptarea redacției ”plățile cu caracter obligatoriu” devin pasibile neexecutării oricăror tipuri de reduceri care sunt obligatorii prin clauze contractuale neviciate.
	În art. 21 ¹⁵ Contracte și termenele de plată”: Conform prevederilor Directivei (UE) 2019/633, încălcarea termenelor de plată nu sunt considerate practici comerciale neloiale, acestea fiind stipulate în contracte/acorduri între cumpărător și furnizor. Prin urmare, propunem excluderea alin.6, și lit. a) din alin. (5).	Nu se acceptă. A se vedea alin. (1) al art. 3 al Directivei 2019/633.
	În art. 21 ¹⁶ ”Practici comerciale neloiale”: - alin. (3) dublează alin. (10) al art. 21 ¹ ”Relațiile contractuale dintre furnizor și comerciant”, respectiv este necesară revizuirea acestui aspect;	Nu se acceptă. Obiecția nu este clară. probabil se are în vedere preluarea prevederilor actuale ale alineatelor 9 și 10 ale art. 21/1 din Legea nr.231/2010. Subiectul este domeniul ANSA, urmează a se vedea avizul respectiv.
	- a expune alin. (5) în următoarea redacție: ”(5) Reducerile comerciale și alte plăți solicitate de către cumpărător furnizorului, nu pot depăși sumar, limita de 10% din prețul de vânzare, stipulat în lista de prețuri a furnizorului sau specificația comerciantului, indiferent de numărul contractelor încheiate între Furnizor și Comerciant. Furnizorul îi prezintă comerciantului, la cererea acestuia, o estimare în scris a prețului de vânzare. Refuzul de prezentare de către furnizor a estimării scrise a prețului de vânzare, sau prezentarea estimării eronate, duce la inaplicabilitatea limitării reducerii comerciale”. Redacția actuală, care	Nu se acceptă. Subiectul este reflectat pe larg în analiza de impact. Deși plafonarea reducerilor comerciale a fost propusă spre consultare, considerăm că astfel de prevederi contravin principiilor liberei concurențe și alineatului (2) al art. 3 din Directiva 2019/633 care prevede posibilitatea plăților menționate în textul alineatului cu

	<p>prevede plafonarea reducerilor comerciale în limitele de maxim 10%, nu limitează în fond fenomenul încasărilor/solicitărilor comerciantului, de la furnizori, sub alte forme juridico-economice (de exemplu, taxe de intrare sau listare, taxe logistice, taxe de dezvoltare, etc.).</p>	<p>condiția expunerii acesteia în contract.</p> <p>Suplimentar a fost introdusă în proiect PCN care interzice ”s) furnizarea (vânzarea) produselor agricole și alimentare sub prețul de vânzare (exceptând profitul furnizorului) cu excepția cazurilor și termenilor prevăzute la alin. (6). Cumpărătorul nu poate solicita plăți prevăzute la alin. (2) sub limita prevăzută la prezenta literă.” Astfel, furnizorul devine protejat de impunerea de plăți care l-ar fi lipsit de cel puțin compensarea ”sinecostului” produsului, oferindu-i totuși posibilitatea de a se afla pe raft, fapt care este indispensabil lansării unui produs nou pe piață sau pe general ar asigura prezența pe piață. Totodată, interzicerea acestei PCN pune pe poziții de egalitate furnizorii cu putere de promovare diferită, considerând că un mare producător, datorită volumului întreprinderii și cifrei de afaceri, își poate permite vânzări sub ”sinecost”, pe când IMM mai degrabă că nu.</p>
	<p>- în alin. (7), a reduce termenul maxim al acțiunilor de promovare de la 60 la 30 de zile per an per produs.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu există o argumentare care ar putea fi apreciată.</p>
	<p>În art. 21/17 ”Autorități competente”: - este necesară prevederea mecanismului de stabilire, examinare, asigurare a aplicării interdicțiilor, sancționare a practicilor comerciale</p>	<p>Se acceptă conceptual.</p> <p>Normele juridice de implementare a prevederilor art. 21/17 pot fi elaborate urmare</p>

	neloiale și monitorizarea practicilor comerciale neloiale, care reieșind din prevederile acestui articol este unul incert;	adoptării proiectului pentru a corespunde redacției publicate oficial.
	- alin. (2) se propune a fi completat după cuvintele "... Agenția Națională de Siguranță a Alimentelor", cu sintagma "și Inspectoratul Fiscal de Stat", reieșind din competențele funcționale ale acestei instituții.	Se acceptă parțial. S-a decis atribuirea Ministerului Economiei a sarcinii de generalizare a informației privind PCN.
	În art. 21/18 "Plângeri și proceduri privind practicilor comerciale neloiale", alin. (5) urmează a fi completat cu sintagma "...sau în arbitraj conform Legii 23/2008 cu privire la arbitraj".	Se acceptă.
	2. Cu referire la punctul 3 al Art. I. al proiectului de Lege privind modificarea unor acte normative. Ținând cont de lipsa argumentelor justificatoare și fundamentarea economico-financiară a necesității abrogării alin (12) al art.211 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior, considerăm necesară păstrarea acestor prevederi în cadrul capitolului VII" Relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător". Considerăm că alin (12) al art.211 din Legea nr. 231/2010, în vigoare din data de 07.12.2020, conține o prevedere importantă, care nu se regăsește în capitolul nou VII "Relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător" al proiectului propus spre examinare. Drept justificare a introducerii acestui alineat în anul 2020, au fost aduse următoarele argumente: extras din nota informativă la proiect de lege: "5) Ultima reglementare propusă vizează susținerea comercializării produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt, și anume stabilirea unei cotei de raft, nu mai puțin de 50% din lungimea lineară a raftului, destinată expunerii și vânzării produselor provenite din lanțul alimentar scurt conform unei listei aprobate de Guvern. Lista respectivă va include produsele alimentare / produse procesate în	Nu se acceptă. A se vedea argumentele din AI p.14-15. În calitate de norme compensatorii proiectul vine cu alineatele (8) și (9) ale art. 21/16.

		<p>Republica Moldova, precum și a căror volum de producere permite asigurarea continuității livrărilor în magazin, evident și conform parametrilor de calitate și inofensivitatea a produselor. Prin această normă, producătorii locali vor fi siguri în existența pieței de desfacere și își vor consolida eforturile asupra sporirii competitivității produselor fabricate. Impactul economic așteptat de la implementarea normei vizate este dezvoltarea economiei naționale, în special a regiunilor”.</p>	
		<p>3. Suplimentar, în cazul în care capitolul VII se va referi doar la furnizorii de produse agroalimentare, adițional propunerilor înaintate, solicităm luarea în considerare a propunerilor specifice acestui sector, conform tabelului anexat.</p>	<p>Nu se acceptă. A se vedea textul și preambulul Directivei 2019/633, or, scopul proiectului este transpunerea acesteia.</p>
		<p>De asemenea, considerăm binevenită transpunerea pct. (11) din Directiva (UE) 2019/633, care urmează să reglementeze tranzacțiile comerciale, indiferent dacă acestea sunt realizate între întreprinderi sau între întreprinderi și autorități publice, având în vedere faptul că autoritățile publice ar trebui să se raporteze la aceleași standarde atunci când cumpără produse. Astfel, Directiva respectiva se aplică în UE tuturor autorităților publice care acționează în calitate de cumpărători. Excepție fac instituțiile medico-sanitare (p.18 din Directivă). Prin urmare, considerăm binevenită modificarea actelor legislative corespunzătoare.</p>	<p>Nu este clară obiecția. Noțiunea de cumpărător acoperă subiectul cu excepțiile stabilite la alin. (5) al art. 21/15.</p>

m. 2

**Sinteza obiecțiilor și propunerilor (după a II-a avizare)
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative
(legea practicilor comerciale neloiale), număr unic 27/ME/2022**

	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
1.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (<i>demersul nr. 14-03/1177 din 27.04.2022</i>)	Art. I: Observăm că domeniul de aplicare a Directivei 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, se circumscrie la relațiile dintre furnizori și cumpărători, caracterizate prin cifra de afaceri ale acestora, care determină lipsa unei puteri de negociere. Or, în opinia Ministerului, același concept urmează a fi preluat și în legislația națională, întrucât practicile comerciale neloiale nu se manifestă în cazul în care furnizorul și cumpărătorul au aceeași putere de negociere. punctul 2: La articolul 21/14 reiterăm că potrivit articolului 45 alineatul (1) litera c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, explicarea termenilor și definirea conceptelor sunt cuprinse în Dispozițiile generale ale actului normativ. Or, existența unor subiecte și obiecte de reglementare distincte pune problema necesității unei Legi speciale dedicată doar practicilor comerciale neloiale. La articolul 21/16 alineatul (7), reiterăm necesitatea substituirii cuvântului „Comerciantul” prin cuvântul „Cumpărătorul” pentru a asigura unitatea terminologică. De altfel, observăm că alineatul (8) al aceluiași articol utilizează noțiunea de „Cumpărătorii”.	Se acceptă. A fost modificat art. 21/14 prin introducerea criteriilor de delimitare a subiecților incidenți prin prisma logico-juridică aplicată în Directivă fiind aplicat criteriul de delimitare stabilit de Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.
2.	Ministerul Infrastructurii	La art. III din proiect ce vizează modificarea Codului contravențional, în contextul propunerii de abrogare a punctelor 5)-5/ 4) din art.273 și de completare a acestui articol cu un punct nou „5/5) înfăptuirea de	S-a luat act. Nu se acceptă. A se vedea partea I a Sintezei. Se acceptă. Au fost operate modificări.

	<p>și Dezvoltării Regionale (<i>demersul nr. 04-2013 din 15.04.2022</i>)</p>	<p>practici comerciale neloiale prevăzute la alineatele (2) – (4) al art. 2115 și alineatele (1) și (2) al art. 216 din Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior, se sancționează [...]”, coroborate cu prevederile art. II pct.1 din proiect, care prevede modificarea art.14 alin.(2) din Legea concurenței nr.183/2012, prin atribuirea în competența Consiliului Concurenței examinarea acțiunilor de concurență neloială, prevăzute la art. 2116 din Legea cu privire la comerțul interior nr.231/2010, întru evitarea ambiguităților și conflictului de competență între agenții constatori, necesită reexaminarea suplimentară a modificărilor propuse la Codul Contravențional - pct.2 și pct.4 - în partea ce ține de atribuirea competenței de constatare a contravenției prevăzute la art.273 pct.55), inclusiv către „autoritățile administrative din subordinea Ministerului Finanțelor” (art.402) și respectiv „Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor” (art.414).</p>	
3.	<p>Ministerul Finanțelor (<i>demersul nr. 15/1-06/128 din 13.04.2022</i>)</p>	<p>Lipsa obiecțiilor și a propunerilor</p>	S-a luat act.
4.	<p>Consiliul Concurenței (<i>demersul nr. DJ-06/138-649 din 03.05.2022</i>)</p>	<p>Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 29 aprilie 2022, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței nr. 183/2012 a examinat, repetat, proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (număr unic 27/ME/2022) și, în acest context, reiterează poziția expusă în avizul Plenului Consiliului Concurenței nr. DJ-06/91-339 din 14 martie 2022, având în vedere că majoritatea obiecțiilor conceptuale, carențele atestate și propunerile Consiliului Concurenței nu au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de lege.</p>	S-a luat act.
		<p>Totodată, conceptual ținem să menționăm că prevederile proiectului Legii practicilor comerciale neloiale ce vizează modificarea Legii comerțului interior nr. 231/2010 și a Legii concurenței nr. 183/2012</p>	S-a luat act.

	<p>ș.a. în vederea transunerii Directivei (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentară (în continuare Directiva (UE) 2019/633), nu îndeplinesc pe deplin obiectivul urmărit de Directiva (UE) 2019/633 și nici scopul declarat în nota informativă la proiect.</p> <p>1. Subsecvent, considerăm că pentru atingerea scopului declarat în nota informativă, proiectul urmează să transpună și să stabilească cert sfera/domeniile de aplicare a legii, să determine concret categoria de subiecți care cad sub incidența legii în dependență de puterea de negociere și dimensiunea relativă a furnizorului și cumpărătorului – cifra lor de afaceri anuală, să stabilească clar faptele care vor fi calificate ca fiind practici comerciale neloiale și să determine expres subiectul care urmează a purta răspundere juridică în acord cu prevederilor Directivei 2019/633.</p> <p>2. Cu titlu subsidiar, ținem să menționăm că prin modificarea art. 21¹⁴ al Legii comerțului interior nr. 231/2010 se propune definirea noțiunilor cost de achiziție al produselor, costuri suplimentare de achiziție al produselor (servicii de logistică) și costul produsului care nu sunt corelate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017, Standardele Internaționale de Raportare Financiară și Standardele Naționale de Contabilitate, care reglementează costul de intrare, costul de achiziție și costul de producție și modalitatea de evaluare a acestor categorii de costuri.</p> <p>3. Proiectul propune a reglementa și interzice practicile comerciale neloiale fără a fi definite aceste categorii de practici comerciale. Respectiv, în sensul prevăzut de alin.(1) al Art.1 din Directiva (UE) 2019/633 propunem a fi inclusă în proiect definiția practicilor comerciale neloiale ca practici care contravin bunei conduite comerciale, bunei-credințe și corectitudinii, care sunt impuse unilateral de un partener comercial altuia.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A fost modificat art. 21/14 prin introducerea criteriilor de delimitare a subiecților incidenți prin prisma logico-juridică aplicată în Directivă fiind aplicat criteriul de delimitare stabilit de Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederile menționate includ repere economice de formare a costului produsului fără a indica expres modalitatea și actele în care pot fi reflectate, inclusiv cele vamale sau contracte de orice tip. O listă exhaustivă ar reduce considerabil discreția autorității competente în aprecierea valorilor necesare stabilirii faptului imputat ca PCN și reduce implicit impactul normelor juridice propuse de combatere a PCN-ilor</p> <p>Se acceptă.</p> <p>A se vedea proiectul.</p>
--	--	---

	<p>4. La propunerea de modificare a alin.(6) al art.21¹⁵ din Legea nr.231/2010, considerăm oportun, pentru a asigura claritate și previzibilitate normei date, de indicat expres care este subiectul al cărei faptă se va considera practică comercială neloială interzisă de lege a cumpărătorului sau a furnizorului. În același context este imperios de stabilit expres, la alin.(1) și alin.(2) al art.21¹⁶ al proiectului, subiectul care cade sub incidența interdicțiilor date – cumpărătorului, pentru a putea examina fapta și stabili subiectul concret la constatarea încălcărilor date.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>1. la art. 21/15 – normele fac referință la achitarea pentru produsele furnizate pentru care plătește evident cumpărătorul reieșind din noțiunile propuse la art. 21/14.</p> <p>2. la art. 21/16</p> <p>a) Unele PCN au caracter general care se aplică contractelor (alin. 1) literele a)-e). subiectul care a impus clauza ilegală urmează a fi stabilit în procesul examinării unui caz concret, sancțiunea putând fi aplicată atât cumpărătorului, cât și furnizorului.</p> <p>b) în celelalte cazuri subiectul este identificat din sensul normei juridice fiind evidentă diferențierea subiectelor reieșind din acțiunea înfăptuită.</p>
	<p>5. La art. 21¹⁶ alin. (1) lit. f) autorul proiectului propune interzicerea ca practică comercială neloială acțiunea de furnizare (vânzarea) a produselor agricole și alimentare sub costul produsului, exceptând profitul furnizorului, cu excepția cazurilor și termenilor prevăzute la alin. (6), fără a fi prevăzută o asemenea practică în Directiva (UE) 2019/633. Considerăm această prevedere lipsită de raționament economic, or furnizarea sub costul de producție, în cazul întreprinderilor ce nu dețin o poziție dominantă pe o piață relevantă, acțiune neinterzisă de Legea concurenței, poate fi argumentată, în special în cazul producătorilor agricoli, prin necesitatea recuperării rapide a investițiilor și a acoperii creditelor, sau necesitatea lichidării produselor cu termen mic de păstrare, situația aplicabilă și cumpărătorilor / comercianților.</p> <p>Respectiv, este necesar de atenționat că Legea concurenței în acord cu art. 11 alin. (1) lit. e) interzice întreprinderii cu poziție dominantă practicarea unor prețuri de ruinare, fapt ce se referă și la prețurile sub</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că produsele perisabile aflate pe raft sunt achitate conform prețului stabilit în contract indiferent de prețul de pe raft, iar reducerile sub sine cost sunt interzise. Astfel furnizorul nu este supus riscului unor prețuri de ruinare. Mai mult norma este acordată cu alineatul (10) al art. 21/16 prin care se asigură un rulaj al producătorilor din categoria IMM, iar pentru comerciant este favorabilă prin asigurarea posibilității de comercializare a produselor cu termen redus de valabilitate și excluderea acestora de la nimicire, acesta asigurând printre altele și reducerea poluării și a risipei alimentare.</p>

	<p>costurile variabile dacă are ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia, fiind deja calificate ca practici anticoncurențiale. Astfel, întrucât însăși Directiva (UE) 2019/633 nu prevede o asemenea practică și în vederea excluderii paralelismului de norme juridice, considerăm judicios de a exclude interdicția propusă pentru lit.f) alin.(1) art.21¹⁶ din Legea nr.231/2010.</p> <p>6. Referitor la prevederile alin.(8)-(12) ale art.21¹⁶ din proiect ce vizează listarea care va cuprinde întreaga gamă de produse din ofertă, coordonarea prealabilă a refuzului de listare cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și constatarea acestui fapt în proces-verbal, ținem să menționăm că o asemenea intervenție pe piață din partea unei autorități publice nu este prevăzută în Directiva (UE) 2019/633. Totodată, această intervenție pe piață a ANSA contravine principiilor de bază ale economiei de piață și ale liberei concurențe consfințite de art.126 din Constituția Republicii Moldova, art.3 din Legea concurenței și art. 6 al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845/1992, întrucât prin asemenea reglementări excesive a activității de întreprinzător s-ar putea direct sau indirect interveni pe piață și influența producția, varietatea produselor sau inovarea și implicit limita astfel concurența. Prin urmare, considerăm judicios a fi revăzută interdicția prevăzută la lit. s) a alin.(1) și excluse prevederile conexe ale alineatelor (8)-(12) din art. 21¹⁶ din proiect. Respectiv, în acest context urmează a fi exclusă din competența ANSA atribuția de a coordona prealabil și constata prin proces – verbal refuzul de listare precum și propunerea pentru modificarea art. 414 din Codul contravențional de a fi sancționată această practică comercială neloială de către o autoritate responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul de reglementare și control pentru siguranța alimentelor și în domeniul sanitar-veterinar, zootehnic, al protecției plantelor și carantinei fitosanitare, controlului semincer, calității produselor primare, produselor alimentare și a hranei pentru animale.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Prevederile alin. (8)-(11) ale art.21¹⁶ asigură accesului pe raft a producătorilor agricoli ceea ce corespunde politicilor statului în domeniul susținerii acestora în special celor din categoria IMM.</p> <p>Procesul verbal de la alin. (12) ale art.21¹⁶ nu este actul stabilit de legislația contravențională, ci un document separat care vine să constate o situație de fapt, cu comunicarea acestuia autorității competente.</p> <p>Menționăm că alin. 12) a fost revizuit.</p> <p>Unul din scopurile procesului verbal este de institui un "filtru" în fața petițiilor înaintate autorități competente și reducerii implicate a efortului acesteia, fiind considerată situația în care cumpărătorul refuză o listare cu just temei.</p> <p>Urmare implementării mecanismului de monitorizare a legii procedura propusă poate fi revizuită.</p> <p>Totodată, se acceptă excluderea modificărilor la art. 414 Cod Contravențional.</p>
--	--	---

	<p>7. Totodată, la art. 21¹⁶ alin. (6) din proiect este prevăzut termenul maxim al acțiunilor de promovare efectuate de cumpărător – 60 de zile per an per produs, nefiind totuși stabilit clar și previzibil frecvența acestor acțiuni și durata unei acțiuni în parte în decursul acestei perioade de promovare de 60 de zile per an per produs pe care o pot desfășura cumpărătorii.</p> <p>8. Considerăm că propunerea de la alin. (14) al art. 21¹⁶ din proiect urmează a fi exclusă, deoarece permite comercianților comercializarea sub costul de achiziție a produselor perisabile și ușor perisabile în vederea asigurării rulajului necesar pe raft și respectării cerințelor de inofensivitate, precum și în cazurile prevăzute la Capitolul VI. Astfel, această normă permite, inclusiv comercianților ce dețin o poziție dominantă pe o piață relevantă, să comercializeze unele produse sub cost, practică abuzivă interzisă expres de art. 11 alin. (1) lit. e) din Legea concurenței nr. 183/2012 și calificată ca practicarea unor prețuri de ruinare în scopul înlăturării concurenților. Asemenea practici permise ar putea constitui temei legal, pentru comercianții cu o poziție dominantă, să comercializeze aceste produse, inclusiv la prețuri de ruinare, în detrimentul comercianților mai mici care nu vor avea asemenea posibilitate de a comercializa sub costul de achiziție aceleași produse pe toată perioada de valabilitate a acestora. Prin urmare, norma dată nu asigură previzibilitate, caracter practic și nu exclude orice echivoc la evaluarea rulajului necesar sau inutil/nenecesar. Considerăm oportun ca norma dată să fie exclusă întrucât nu este limitată în timp și nu este condiționată de expirarea termenului de valabilitate a produsului ci de criterii ce nu pot fi determinate cu exactitate - asigurarea rulajului necesar pe raft, a cerințelor de inofensivitate sau a cazurilor prevăzute la Capitolul VI din Legea nr. 231/2010, acestea din urmă referindu-se la aplicarea unui preț redus și nu a unui preț sub costul de achiziție.</p> <p>9. În vederea asigurării eficienței examinării sesizărilor privind practicile comerciale neloiale a furnizorilor, se propune a fi completat</p>	<p>Nu se acceptă. Modul de expunere presupune că un produs poate fi obiectul acțiunilor de promovare nu mai mult de 60 de zile pe parcursul unui an. Mențiunea unui an presupune un an calendaristic iar repartizarea zilelor în această perioadă este lăsată la discreția părților.</p> <p>Nu se acceptă. A se vedea comentariile la pct. 6 de mai sus.</p>
		<p>S-a luat act.</p>

	<p>alin.(1) al art.21¹⁸ din proiect în sensul că furnizorul este în drept să sesizeze Consiliul Concurenței privind practicile comerciale neloiale. La sesizarea presupuselor practici comerciale neloiale furnizorul trebuie să prezinte probe în susținerea faptelor invocate.</p> <p>10. Totodată, luând în considerare faptul că în varianta definitivată a proiectului se propune aplicarea exclusivă a legii contravenționale pentru sancționarea practicilor comerciale neloiale prevăzute de alineatele (2)-(5) ale art.21¹⁵ și alineatele (1) și (2) al art.21¹⁶ din Legea nr.231/2010, este oportun de completat art.21¹⁸ din Legea nr.231/2010, Legea concurenței și art. 404¹ din Codul contravențional în acest sens. Respectiv, fără a fi necesar operarea modificărilor la art.72 al Legii concurenței nr.183/2012 se consideră oportun de completat în acest context Legea concurenței nr.183/2012 cu un articol nou 80¹ care să stabilească expres și previzibilă că examinarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale pentru nerespectarea prevederilor alineatelor (2)-(5) ale art.21¹⁵ și alineatelor (1) și (2) al art.21¹⁶ din Legea nr.231/2010 se efectuează de către Consiliul Concurenței conform procedurilor și atribuțiilor stabilite de Codul contravențional, dacă aceste fapte nu constituie încălcare a Legii concurenței sau infracțiuni. Or, în acord cu alin.(2) al art.404¹ din Codul contravențional, Consiliul Concurenței este în drept, doar să constate contravenții și să încheie procese-verbale, care ulterior se remit spre examinare în fond și aplicare de sancțiuni contravenționale instanței de judecată competente.</p> <p>Prin urmare, pentru a asigura aplicarea eficientă și competențe depline autorității de aplicare a legii, propunem Art. II al proiectului ce vizează modificarea Legii concurenței nr.183/2012 să fie expus în următoarea redacție:</p> <p>Art. II. Legea concurenței nr. 183/2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 667) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p>Pentru realizarea propunerii considerăm oportună prezentarea de propuneri, după modelul analizei de impact, privind instituirea unei proceduri distincte sau intercalate de examinare a PCN în Legea nr. 183/2012.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Totodată, considerăm necesară modificarea Codului contravențional prin suplینirea art. 404¹ cu dreptul CC de a aplica sancțiuni în cazul PCN. A se vedea proiectul.</p>
--	---	--

	<p>1. Art.32 la alin. (1) la final se completează cu textul ”precum și din domeniul practicilor comerciale nelioiale dintre întreprinderi la livrarea de produse agricole și alimentare.”</p> <p>2. Art.39 la lit. j) la final se completează cu textul ”precum și din domeniul practicilor comerciale nelioiale dintre întreprinderi la livrarea de produse agricole și alimentare.”</p> <p>3. După art. 80 se completează cu un nou articol cu următoarea redacție:</p> <p>” Articolul 80¹ . Răspunderea pentru încălcarea practicilor comerciale nelioiale interzise de alineatele (2)-(5) ale art.21¹⁵ și alinatele (1) și (2) al art.21¹⁶ din Legea nr.231/2010</p> <p>Examinarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale pentru nerespectarea prevederilor alineatele (2)-(5) ale art.21¹⁵ și alinatele (1) și (2) al art.21¹⁶ din Legea nr.231/2010 se efectuează conform procedurilor și atribuțiilor stabilite de Codul contravențional, dacă aceste fapte nu constituie încălcare a Legii concurenței sau infracțiuni.”</p>	
	<p>11. În partea ce vizează modificare propusă la Art. III pentru Codul contravențional, p.2 în contextul argumentelor invocate la pct. 6, considerăm necesar de a fi expus în următoarea redacție:</p> <p>2. la alineatul (1) al art. 402 textul ”art.273 pct.5) și 5¹)” se abrogă.</p> <p>Respectiv, modificarea propusă pentru art.414 din Codul contravențional în contextul argumentelor invocate la pct.6 considerăm necesar de a fi expus în următoarea redacție:</p> <p>4. la articolul 414:</p> <p>la alineatul (1) după textul ”art.273 pct. 1), 2), 4),” textul ”pct. 5²), 5³), 5⁴),” se abrogă;</p> <p>la alineatul (2) după textul ”art.273 pct. 1), 2), 4),” textul ”pct. 5²), 5³), 5⁴),” se abrogă.</p>	Se acceptă.
	<p>12. În altă ordine de idei, în acord cu prevederile alin.(32) din preambul și alin.(1) al Art.6 al Directivei (UE) 2019/633, pentru a asigura aplicarea efectivă a interzicerii practicilor comerciale nelioiale, autoritățile de aplicare a legii desemnate ar trebui să dispună de resursele și expertiza necesară. Subsecvent, în același scop</p>	<p>Nu se acceptă. A se vedea comentariile la pct.6. Propunerile vor fi reevaluate urmare procesului de implementare a legii.</p>

		considerăm necesar a fi completat Art. IV Dispoziții finale și tranzitorii din proiect cu un alineat nou (3) care să stabilească expres că până la intrarea în vigoare a legii, Consiliul Concurenței, în vederea aplicării prezentei legi, va fi asigurat cu resurse umane și financiare necesare.	
5.	Centrul de Armonizare a Legislației (<i>demersul nr. 31/02-69-3985 din 18.04.2022</i>)	Lipsa de obiecții și propuneri adiționale.	S-a luat act.
6.	Centrul Național Anticorupție (<i>demersul nr. 06/2-2498 din 28.04.2022</i>)	Art. 1 pct. 2 din proiect (art. 21 ¹⁶ alin. (1) lit. a) din Legea nr. 231/2010) Obiecții: Norma citată califică drept practică comercială neloială și prescrie tragerea la răspundere contravențională pentru acțiunile furnizorului și cumpărătorului, în cadrul livrării de produse agricole și alimentare, de stabilire a clauzelor contractuale prin care își stabilesc interdicții, directe sau indirecte, de a cumpăra sau de a vinde produse/servicii de la sau către un terț. Acțiunile respective pot fi calificate, totodată, și în calitate de acord anticoncurențial prin prisma art. 5 alin. (3) lit. e) din Legea concurenței nr. 183/2012, care stipulează următoarele: „Acordurile anticoncurențiale 5 sunt, în special, cele îndreptate spre: e) limitarea sau împiedicarea accesului pe piață și a libertății exercitării concurenței de către alte întreprinderi, precum și acordurile de a nu cumpăra sau de a nu vinde către anumite întreprinderi fără o justificare rezonabilă”. Deși Legea concurenței nr. 183/2012 reglementează că nu toate acordurile anticoncurențiale sunt interzise și pasibile de sancționare (art. 6 și art. 8), totuși problema observabilă se referă la modalitatea de implementare concomitentă a prevederilor ce interzic practicile comerciale neloiale și a celor ce interzic (ori nu interzic) acordurile anticoncurențiale. În prima ipoteză, sunt incerte acțiunile autorităților publice, în special a Consiliului Concurenței, în	Se acceptă parțial. Au fost operate modificări de precizare privind obiectul de reglementare și situațiile incidente, precum și prin operarea modificărilor la Legea nr. 183/2013 și Codul contravențional conform propunerilor Consiliului Concurenței. Totodată menționăm că raporturile vizate de Legea concurenței sunt raporturi pe orizontală și presupun excluderea practicilor prin care subiecți similari adoptă acorduri ce prejudiciază libera concurență. Pe de altă parte PCN se referă la subiecți din categorii diferite în raporturi contractuale directe fără impact asupra unor terți.

		<p>cazul în care aceeași faptă poate fi calificată în același timp drept acord anticoncurențial interzis și drept practică comercială neloială. Situația este specifică prin aceea că o faptă este reglementată (incriminată) de 2 legi distincte (Legea nr. 231/2010 și Legea nr. 183/2012) care prevăd 2 proceduri de investigare distincte și stabilesc 2 sancțiuni distincte ce diferă ca mărime și modalitate de calculare. În acest sens, proiectul nu este predictibil și nu reglementează indicatorii obiectivi ce vor călăuzi responsabilității de implementare asupra normelor juridice ce guvernează prevenirea și combaterea faptelor ce atentează la libertatea comerțului și a concurenței. În a 2-a ipoteză, neclaritatea vizează situația când aceeași faptă poate fi calificată în același timp drept acord anticoncurențial ce nu este interzis și drept practică comercială neloială care este interzisă. Astfel, pe de o parte, Legea nr. 183/2012 va autoriza o asemenea faptă, iar pe de altă parte, Legea nr. 231/2010 și Codul contravențional vor interzice și sancționa aceeași faptă. Prin urmare, dualitatea regimului juridic în privința uneia și aceleiași fapte indică un grad de incertitudine avansat și imprevizibilitate în privința acțiunilor autorităților publice implicate în investigarea, calificarea și sancționarea faptelor în cauză. Pericolul de corupție în cazul respectiv se poate manifesta prin încurajarea interesului agenților privați de a determina conduita agenților publici spre o interpretare favorabilă a normelor juridice, ceea ce va conduce la o practică neuniformă.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă excluderea lit. a) din alin. (1) art. 21¹⁶ din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior. În cazul în care se insistă pe menținerea acestei norme juridice, este necesară completarea proiectului cu indicatori obiectivi ce vor servi drept criterii de selectare a normelor juridice aplicabile faptelor ce pot fi calificate în același timp ca practică comercială neloială și ca acord anticoncurențial.</p>	
	<p>Art. 1 pct. 2 din proiect (art. 21¹⁶ alin. (1) lit. d) - k) din Legea nr. 231/2010)</p> <p>Obiectii:</p>		<p>Se acceptă parțial. Au fost operate modificări la Legea nr. 183/2013 și Codul contravențional</p>

	<p>Normele citate califică drept practici comerciale neloiale și prescrie tragerea la răspundere contravențională pentru acțiunile cumpărătorului, în cadrul livrării de produse agricole și alimentare, de condiționare a furnizorului sau de săvârșire a unor acțiuni unilaterale în detrimentul furnizorului. Acțiunile respective pot fi calificate, totodată, și în calitate de abuz de poziție dominantă prin prisma art. 10 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012, care exemplifică practici abuzive ale întreprinderilor ce ocupă poziție dominantă pe o piață relevantă. Desigur că prevederile respective sunt relevante în condițiile în care cumpărătorul deține o poziție dominantă pe piața relevantă în care activează și furnizorul. Respectiv, normelor prenotate le sunt imputabile aceleași observații ca cele expuse la obiecția anterioară referitoare la acordurile anticoncurențiale. Lipsa unei certitudini în privința calificării faptelor și, respectiv, a conduitei agenților publici determină inevitabil riscuri de corupție și riscuri de compromitere a integrității în sectorul public și cel privat. Demersul entității publice de selectare a instituției juridice ce va guverna procesul de investigare, calificare și sancționare a unor fapte a cumpărătorilor în raport cu furnizorii lor de produse agricole și alimentare, poate fi viciat de manifestarea interesului agenților privați de a eluda tragerea la răspundere juridică sau cel puțin de a achita o sancțiune minoră.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă completarea art. 1 pct. 2 din proiect (art. 21¹⁶ din Legea nr. 231/2010) cu o normă juridică care să soluționeze conflictul de legi în privința investigării, calificării și sancționării faptelor ce pot fi calificate și sancționate diferit în baza unor legi diferite.</p> <p>Art. 1 pct. 2 din proiect (art. 21¹⁶ alin. (12) din Legea nr. 231/2010)</p> <p>Obiecții:</p> <p>Norma citată reglementează raportul juridic dintre cumpărător și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) în cazul refuzului cumpărătorului de a lista produsele agricole și alimentare ale furnizorului. În acest sens, se atestă o reglementare ambiguă și incertă a acțiunilor subiecților implicați în acest raport. Inițial, norma</p>	<p>conform propunerilor Consiliului Concurenței.</p> <p>Se acceptă. Au fost operate modificări.</p>
--	---	---

	<p>ciată stabilește că refuzul listării se coordonează cu ANSA. Ulterior, în aceeași normă, se menționează că refuzul de listare se comunică către ANSA, iar ANSA verifică condițiile refuzului. Respectiv, nu poate fi apreciat cu exactitate modul de interacțiune dintre agentul privat (cumpărător) și ANSA, or majoritatea riscurilor de corupție vizează anume raporturile dintre agenții privați și cei publici. Proiectul nu oferă previzibilitate acțiunilor ANSA, în acest caz nefiind clar cum se desfășoară procesul de coordonare a refuzului listării. Mai mult decât atât, dacă refuzul listării este coordonat cu ANSA, atunci este neclară procedura ulterioară de verificare a refuzului listării de către ANSA. Într-o altă ordine de idei, norma analizată prescrie necesitatea întocmirii unui proces-verbal de constatare, însă din contextul reglementărilor este dificil de apreciat care este subiectul responsabil de această acțiune: cumpărătorul care nemijlocit refuză listarea sau ANSA care verifică (sau coordonează) refuzul listării. Așadar, norma analizată cuprinde mai mulți factori de risc de natură să genereze compromiterea integrității în sectorul public cu preponderență, dar și în sectorul privat. Procedurile administrative reglementate ambiguu constituie o sursă de incertitudine, comportamente abuzive și acțiuni ilegale.</p> <p>Recomandări:</p> <p>La art. I pct. 2 din proiect (art. 26¹⁶ alin. (12) din Legea nr. 231/2010) se recomandă completarea reglementărilor cu detalii referitoare la procedura de coordonare a refuzului listării de către cumpărător cu ANSA și întocmirea procesului-verbal de constatare. După caz, urmează a fi examinată posibilitatea excluderii primului enunț din art. 26¹⁶ alin. (12) din Legea nr. 231/2010, astfel încât să fie exclusă procedura coordonării și să fie reglementată mai detaliat doar procedura comunicării și verificării refuzului listării.</p>	
	<p>Art. I pct. 2 din proiect (art. 21¹⁷ alin. (1) din Legea nr. 231/2010); art. II din proiect (Legea nr. 183/2012); art. III pct. 2, 3, 4 din proiect (Cod contravențional)</p> <p>Obiectii:</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificări inclusiv prin considerarea propunerilor Consiliului Concurenței. Astfel doar CC va avea</p>

	<p>Urmare a examinării prevederilor proiectului în privința competențelor de investigare, calificare și sancționare a practicilor comerciale neloiale, se remarcă un proces administrativ reglementat deficitar și cu riscuri de conflicte de competențe. Preliminar, articolul 21¹⁷, cu care se va completa Legea nr. 23/2010, creează impresia unei certitudini a competențelor și procedurilor administrative desfășurate în privința practicilor comerciale neloiale, deoarece acest articol clar prevede competența Consiliului Concurenței în stabilirea, examinarea, asigurarea aplicării interdicțiilor și sancționarea practicilor comerciale neloiale. Totodată, prin proiect se completează Legea concurenței, care la art. 72 alin. (7) va stabili că practicile comerciale neloiale se sancționează în conformitate cu Codul Contravențional. Având în vedere natura modificărilor care se propun, rezultă că Consiliul Concurenței va stabili, va examina, va asigura aplicarea interdicțiilor și va sancționa practicile comerciale neloiale conform Codului Contravențional. Cu toate acestea, reglementările Codului contravențional în vigoare și noile modificări propuse la acesta prin proiect pot genera conflicte de competență și o procedură administrativă vicioasă. Astfel, spre deosebire de propunerile de modificare a Legii concurenței, prin modificarea Codului contravențional proiectul atribuie competența de a examina cazurile de practici comerciale neloiale în sarcina a 4 entități publice: (1) Consiliul Concurenței (art. 404¹); (2) ANSA (art. 414); (3) autoritatea administrativă de inspectare financiară din subordinea Ministerului Finanțelor și (4) Serviciul Fiscal de Stat (art. 402). Prin urmare, nu este clar cum vor fi distribuite competențele între aceste autorități, în condițiile în care toate sunt investite cu putere de examinare a tuturor practicilor comerciale neloiale.</p> <p>O altă inadvertență, constă în faptul că fiecare dintre cele 4 entități publice nominalizate dispun de drepturi distincte în cadrul procesului contravențional referitor la constatarea și examinarea contravențiilor. Spre exemplu, în pofida faptului că proiectul prescrie Consiliului Concurenței competența de a sancționa practicile comerciale neloiale, totuși Codul contravențional (art. 404¹) împuternicește Consiliul</p>	<p>dreptul de constatare, examinare și sancționare a PCN.</p>
--	--	---

	<p>Concurenței doar să constate contravenții, sancțiunea fiind aplicată numai de instanța de judecată.</p> <p>Paradoxal, este și faptul că ANSA, autoritatea administrativă de inspectare financiară din subordinea Ministerului Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat sunt autorități publice cu competențe de a constata practici comerciale neloiale și de a le sancționa, fără implicarea instanței de judecată. Nepotrivirea are la bază prevederea de la art. 21¹⁷ alin. (3) din proiect care însărcinează Consiliul Concurenței să generalizeze informația privind practicile comerciale neloiale examinate și cele refuzate pentru examinare, în pofida împrejurărilor că această autoritate dispune de cele mai precare atribuții în domeniul respectiv.</p> <p>Așadar, natura reglementărilor proiectului indică spre o confuzie a procedurii administrative de examinare a practicilor comerciale neloiale îmbinată cu neclaritatea competențelor autorităților publice în acest proces. Entitățile publice, în egală măsură, se pot declina de competența de a examina un caz generând astfel un conflict negativ de competență, dar și se pot considera împrumutate să examineze un caz generând astfel un conflict pozitiv de competență. Mai mult decât atât, conflictele respective nu beneficiază de o soluționare legală în Codul contravențional.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă modificarea conceptuală a proiectului referitor la competențele autorităților publice de a investiga, califica, constata și sancționa practici comerciale neloiale. În acest sens, se recomandă stabilirea cu certitudine a competenței fiecărei autorități publice vizate în proiect, or atribuirea tuturor practicilor comerciale neloiale în sarcina tuturor entităților publice vizate de proiect, fără o anumită distincție, este vicioasă.</p>	
	<p>Concluzia expertizei</p> <p>În proiect au fost identificate o serie de factori de risc ce pot genera compromiterea integrității în sectorul public și în sectorul privat. În acest context, s-a remarcat că mai multe fapte ce constituie practici comerciale neloiale pot fi calificate în același timp și ca practici</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>Au fost operate modificări inclusiv prin considerarea propunerilor Consiliului Concurenței.</p>

		<p>anticoncurențiale, fie acorduri anticoncurențiale, fie abuz de poziție dominantă, iar proiectul nu prevede vreo soluție pentru evitarea interpretărilor abuzive și practicii neuniforme ce poate fi creată. De asemenea, este reglementată defectuos competența autorităților publice în procedura de investigare, calificare, constatare și sancționare a practicilor comerciale neloiale, generând conflicte de competență negativă și pozitivă în lipsa unor soluții legale certe și univoce.</p>	
7.	<p>Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor (<i>demers nr. 04/3- 2219 din 13.05.2022</i>)</p>	<p>Agencia nu susține prevederile art.21¹⁶ alin. (12). Modificările Legii nr. 231/2010 <i>cu privire la comerțul interior</i> vin să limiteze practicile comerciale neloiale stabilind relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător, prezentată de 2 agenți economici, deoarece noțiunea de cumpărător în sensul prezentei legi (art.24) exclude noțiunea de „consumatorul final”. Excluderea alineatului menționat supra din proiectul propus spre avizare este oportună, din motiv că Agenția are misiunea de a asigura implementarea politicilor statului în domeniile orientate spre garantarea siguranței alimentelor și a calității produselor alimentare comercializate consumatorului (persoane fizice) și nu intervine în relațiile comerciale neloiale dintre 2 agenți economici (furnizor-cumpărător), ambii având statut de persoane juridice. Totodată, Agenția nu dispune de efectiv de resurse umane pentru constatarea condițiilor refuzurilor de listare a mărfurilor și constatare a temeiurilor acestora. În concluzie, se atrage atenția că cele reliefate la art.21¹⁶ alin. (12) din proiectul propus spre examinare contravin pct. 7 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600/2018</p>	<p>Se acceptă parțial. Menționăm că alin. (12) a fost revizuit. Unul din scopurile ANSA și a procesului verbal este de a institui un ”filtru” în fața petițiilor înaintate autorității competente și reducerii implicate a efortului acesteia, fiind considerată situația în care cumpărătorul refuză o listare cu just temei. În timp, urmare procesului de monitorizare a implementării legii este plauzibilă modificarea procedurii propuse prin fortificarea capacităților instituționale și de personal ale autorității competente. Insuficiența de efectiv constituie o problemă generală caracteristică majorității autorităților publice, dintre care ANSA are una din cele mai ramificate rețele de reprezentanțe teritoriale, ceea ce asigură o acoperire suficientă pentru realizarea sarcinii de constatare a unei situații de fapt la fața locului. Totodată, menționăm că, s-au operat modificări la propunerile de modificare a Codului contravențional prin care ANSA</p>

8.	Ministerul Justiției (<i>demersul nr. 04/4332 din 17.05.2022</i>)	<p>La art. I (modificarea Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior):</p> <p>La art. 2115 alin. (3) atenționăm că, în pofida mențiunii în sinteza obiectiilor, cuvântul „calendaristic” nu a fost exclus.</p> <p>Privitor la art. 21¹⁶:</p> <p>- la alin. (3) este irelevantă pentru cazul dat referința la art. 30 din Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor, întrucât norma enunțată reglementează retragerea de pe piață a produselor alimentare și a materialelor care vin în contact cu produsele alimentare periculoase și/sau neconforme reglementărilor aplicabile din domeniul alimentar;</p> <p>- la alin. (5) reiterăm că referințele la elementele structurale însemnate cu litere se vor indica cu utilizarea unei paranteze rotunde;</p> <p>- pentru claritate, raționamentul suplinirii articolului cu prescripția normativă de la alin. (14) necesită a fi explicat în nota informativă la proiect.</p>	<p>a fost scutită de dreptul de constatare și sancționare a contravențiilor pe domeniu, fapt care va reduce din povara asupra instituției.</p> <p>Se acceptă.</p>
		<p>Privitor la art. 21¹⁶:</p> <p>- la alin. (3) este irelevantă pentru cazul dat referința la art. 30 din Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor, întrucât norma enunțată reglementează retragerea de pe piață a produselor alimentare și a materialelor care vin în contact cu produsele alimentare periculoase și/sau neconforme reglementărilor aplicabile din domeniul alimentar;</p> <p>- la alin. (5) reiterăm că referințele la elementele structurale însemnate cu litere se vor indica cu utilizarea unei paranteze rotunde;</p> <p>- pentru claritate, raționamentul suplinirii articolului cu prescripția normativă de la alin. (14) necesită a fi explicat în nota informativă la proiect.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Mențiunea art. 30 din Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor derivă din avizul autorității competente pe domeniu (ANSA) cu nr. 01-6/433 din 14.02.2022.</p>
		<p>- la alin. (5) reiterăm că referințele la elementele structurale însemnate cu litere se vor indica cu utilizarea unei paranteze rotunde;</p> <p>- pentru claritate, raționamentul suplinirii articolului cu prescripția normativă de la alin. (14) necesită a fi explicat în nota informativă la proiect.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>- la alin. (5) reiterăm că referințele la elementele structurale însemnate cu litere se vor indica cu utilizarea unei paranteze rotunde;</p> <p>- pentru claritate, raționamentul suplinirii articolului cu prescripția normativă de la alin. (14) necesită a fi explicat în nota informativă la proiect.</p>	<p>S-a luat act.</p> <p>Prevederile alin. (14) (<i>în proiectul modificat este alin. 13</i>) vin în acord cu alin. (8)-(11) ale art.21¹⁶ prin care se asigură accesul pe raft a producătorilor agricoli ceea ce corespunde politicilor statului în domeniul susținerii acestora în special celor din categoria IMM.</p>
		<p>La art. 21¹⁸ alin. (1), în pofida argumentării în sinteză cu prevederile art. 5 alin. (1) din Directiva 2019/633, pornind de la prevederile art. 1 din Codul civil, conform căroră legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, considerăm judicios de menționat și comercianții/cumpărătorii, de rând cu furnizorii, în calitate de subiecți ce pot adresa plângeri privind practicile comerciale nelotiale, pornind de la prevederile art. 2116 alin. (1) lit. a), b), e) și o).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Raporturile juridice stabilite de proiect se referă la situații distincte aplicabile unor subiecți aparte având scopul de a egala puterea de negociere dintre aceștia. În lipsa unei forțe de negociere egale nu putem invoca o egalitate a părților în procesul de negociere a unui acord, existând situația de dependență dintre</p>

	<p>furnizor față de cumpărător în special pentru producătorii de produse agricole și alimentare care în mare parte sunt perisabile. Astfel, ipoteza egalității ar presupune combaterea <i>per se</i> a scopului proiectului. Argumentele în considerarea transunerii Directivei sunt expuse detaliat în AI.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La art. II (modificarea Legii concurenței nr. 183/2012) reiterăm că modificările propuse la pct. 1 urmează a fi ajustate conform uzanțelor normative, ținând cont că la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv. Astfel, în primul, al doilea și al patrulea caz de utilizare termenul „cuvintele” se va substitui cu termenul „textul”.</p> <p>Referitor la art. III (modificarea Codului contravențional nr. 218/2008):</p> <p>În ceea ce privește completarea propusă la art. 273 cu pct. 5⁵) se recomandă cuvântul „Înfăptuirea” de substituit cu cuvântul „Utilizarea”, în scopul redactării normei, ținând cont de terminologia Codului contravențional.</p> <p>În mod repetat, la pct. 1, în loc de abrogarea punctelor 5) - 5⁴) din art. 273 și completarea acestuia cu un punct nou – pct. 5⁵), se propune expunerea pct. 5) în redacție nouă și abrogarea punctelor 5¹) - 5⁴), în vederea ajustării la rigorile de tehnică legislativă. De remarcat că este alogică abrogarea punctelor anterioare concomitent cu completarea unui punct nou după punctele propuse spre abrogare. Ținând cont de acest fapt, se vor ajusta corespunzător modificările de la pct. 3 și pct. 4.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Urmare modificării proiectului din perspectiva avizelor Consiliului Concurenței și ANSA s-a decis atribuirea examinării și sancționării proceselor verbale privind PCN-urile exclusiv Consiliului Concurenței. Totodată considerăm oportună a menține dreptul Autorităților administrative din subordinea Ministerului Finanțelor de sancționa pentru încălcarea termenelor de</p>	

	<p>plată pentru achitarea facturilor la procurarea produselor alimentare.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost revizuit din perspectiva avizelor Consiliului Concurenței și ANSA.</p>	
<p>În aceeași ordine de idei, precum și pornind de la faptul atribuirii Consiliului Concurenței a competenței de constatare a contravenției menționate la art. 273, la pct. 2, prin care se modifică art. 402 din Codul contravențional, textul „se abrogă prin substituție cu textul „273 alin. (5⁵)” se va substitui cu cuvintele „se exclude”.</p> <p>Suplimentar, reiterăm că, pentru asigurarea stabilității cadrului normativ și evitarea promovării unor concepte contradictorii de către diferite autorități, se impune centralizarea sarcinii de modificare a legislației codificate (a Codului civil, Codului penal, Codului contravențional, Codului administrativ, Codului de procedură civilă, Codului de procedură penală, Codului de executare) fiind împuternicit expres Ministerul Justiției în acest sens prin dispoziția Prim-ministrului Republicii Moldova nr. 1506-686 din 13 septembrie 2016 în scopul reducerii numărului de inițiative de modificare a legislației codificate și oferirea unui termen rezonabil pentru intrarea în vigoare a noilor instituții/proceduri sau a celor revizuite în scopul adaptării și asimilării cu noile tendințe atât a profesioniștilor, cât și a justițiabililor. Astfel, modificările propuse cu referire la Codul contravențional vor fi centralizate de către Ministerul Justiției care va definiți proiectul de act consolidat prin prisma propunerilor parvenite, cu înaintarea ulterioară a acestuia spre examinare Guvernului.</p> <p>La art. IV (Dispoziții finale și tranzitorii) reiterăm:</p> <p>La alin. (1) cuvintele „în termen de” se vor substitui cu cuvintele „la expirarea a”.</p> <p>Alin. (2) urmează a fi revizuit prin prisma prevederilor art. 126 alin. (2) lit. b) din Constituția Republicii Moldova, în temeiul căroro statul trebuie să asigure libertatea comerțului și a activității de întreprinzător.</p> <p>În același context, art. 1 din Codul civil statuează că legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, a libertății contractuale, protecția bunei-credințe,</p>	<p>S-a luat act.</p>	
	<p>Se acceptă.</p>	
	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Raporturile juridice stabilite de proiect se referă la situații distincte aplicabile unor subiecți aparte având scopul de a egala puterea de negociere dintre aceștia. În lipsa unei forțe de negociere egale nu putem invoca o egalitate a părților în</p>	

	<p>protecția consumatorului, recunoașterea inadmisibilității imixtiunii în afacerile private. Totodată, conform art. 7 din același Cod, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprime condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. În cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.</p> <p>La alin. (3) se va omite textul „și alte autorități publice competente”, deoarece în cazul în care este necesar să fie reglementată obligația de a întreprinde măsurile respective de către alte autorități, decât Guvernul, astfel de reglementări urmează a fi prescise într-o normă separată, prin mențiunea expresă a autorității responsabile.</p>	<p>procesul de negociere a unui acord, existând situația de dependență dintre furnizor față de cumpărător în special pentru producătorii de produse agricole și alimentare care în mare parte sunt perisabile. Astfel, ipoteza egalității ar presupune combaterea <i>per se</i> a scopului proiectului. Argumentele în considerarea transunerii Directivei sunt expuse detaliat în AI.</p>
		<p>Nu se acceptă. Considerăm imposibilă stabilirea exhaustivă a autorităților actele normative ale cărora sunt incidente normelor juridice din proiect.</p>

Tabel comparativ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(legea practicilor comerciale neloiale), număr unic 27/ME/2022

Articol, alineat	Prevederile proiectului de lege	Conținutul normei până la modificare	Prevederile noi
1. Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior			
Articolul 21 ¹	Articolul 21 ¹ se abrogă.	<p>Articolul 21¹. Relațiile contractuale dintre furnizor și comerciant</p> <p>(1) Relațiile contractuale dintre furnizorul și comerciantul de produse alimentare se stabilesc prin contracte încheiate în scris, negociate în prealabil de către părți, respectând legislația în vigoare. Clauzele prin care părțile își stabilesc interdicții, directe sau indirecte, de a cumpăra sau de a vinde produse/servicii de la sau către un terț sunt nule.</p> <p>(2) Reducerile comerciale nu pot fi oferite, sub sancțiunea nulității clauzelor contractuale, pentru produsele social importante de primă necesitate conform listei aprobate de către Guvern.</p> <p>(3) Comerciantul, sub sancțiunea nulității clauzelor contractuale, nu poate să condiționeze furnizorul să nu vândă produsul altor comercianți la un preț mai mic decât cel la care i-l vinde lui. Furnizorul, sub sancțiunea nulității clauzelor contractuale, nu poate să condiționeze comerciantul să păstreze un anumit preț de raft.</p>	Articolul 21 ¹ abrogat.

(4) Comerciantul nu poate solicita facturarea/refacturarea serviciilor și/sau încasarea de la furnizor a plăților care nu sunt incluse în costul de achiziție al produselor, cu excepția serviciilor de logistică și a acțiunilor/activităților de marketing și publicitate solicitate de către furnizor.

(5) Termenul de plată pentru produsele alimentare contractate și livrate se stabilește în contract prin negocieri și nu poate fi mai mare de 45 de zile calendaristice de la data livrării produselor de către furnizor, cu excepțiile prevăzute la alin. (6) și (7).

(6) Termenul de plată pentru produsele alimentare contractate și livrate a căror dată-limită de consum/dată a durabilității minimale este de până la 7 zile constituie 7 zile calendaristice din momentul recepționării produselor de către comerciant.

(7) Termenul de plată pentru produsele alimentare contractate și livrate a căror dată-limită de consum/dată a durabilității minimale este între 7 și 30 de zile inclusiv constituie 30 de zile calendaristice din momentul recepționării produselor de către comerciant.

(8) Furnizorul eliberează facturi fiscale separate pe categorii de produse alimentare clasificate conform prevederilor alin. (5)–(7).

(9) Produsele alimentare care au fost achiziționate cu respectarea cerințelor cantitative și calitative stipulate în contractele de livrare a produselor, dar care au devenit neconforme reglementărilor aplicabile în domeniul alimentar, inclusiv prin expirarea datei-limită de consum/datei durabilității minimele a acestora, nu pot fi returnate furnizorului. Comerciantul este obligat să lichideze (să distrugă) produsele alimentare neconforme reglementărilor aplicabile în domeniul alimentar.

(10) În cazul în care produsele alimentare au fost achiziționate cu respectarea cerințelor cantitative și calitative stipulate în contractele de livrare a produselor și data-limită de consum/data durabilității minimele a acestora depășește 180 de zile, comerciantul le poate returna furnizorului cu acceptul acestuia și cu condiția că produsele sunt conforme cerințelor privind siguranța alimentelor și că a rămas cel puțin 1/3 din termenul de valabilitate a acestora.

(11) În cazul în care furnizorul consideră sau are motive întemeiate să considere că un produs alimentar pe care l-a importat, produs, procesat, fabricat sau distribuit nu satisface cerințele de siguranță a alimentelor, el inițiază imediat procedurile de retragere sau rechemare a produselor alimentare în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (2) din Legea nr.

		<p>306/2018 privind siguranța alimentelor, informând despre acest lucru organul de control abilitat.</p> <p>(12) Comercianții de produse alimentare, cu excepția celor din unitățile de comerț ambulant, sunt obligați să achiziționeze și să asigure expunerea pe raft a produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt în proporție de cel puțin 50% din lungimea liniară a raftului comercial, în cazul în care comercializează produse din aceeași categorie cu cele incluse în lista produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt. Furnizorul este obligat să asigure livrarea produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt în cantitate deplină conform contractului încheiat. Lista produselor alimentare ce se încadrează în prevederile prezentului alineat se elaborează de către organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul agriculturii, se aprobă de Guvern și se actualizează anual.</p>	
<p>Capitolul V²</p>	<p>Se completează cu Capitolul V²</p>	-	<p>”Capitolul V² Relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător la livrarea de produse agricole și alimentare Articolul 21¹⁴ . Domeniul de aplicare și noțiuni utilizate în sensul prezentului capitol.</p>

		<p>(1) Practicile comerciale neloiale se aplică în legătură cu vânzarea de produse agricole și alimentare de către:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) furnizori din categoria întreprinderilor micro către orice cumpărător, cu excepția cumpărătorilor din categoria întreprinderilor micro precum și în cazul excepțiilor prevăzute la alin. (2); b) furnizori din categoria întreprinderilor mici către orice cumpărător, cu excepția cumpărătorilor din categoria întreprinderilor micro și mici precum și în cazul excepțiilor prevăzute la alin. (2); c) furnizori din categoria întreprinderilor mijlocii către orice cumpărător, cu excepția cumpărătorilor din categoriile întreprinderilor micro, mici și mijlocii precum și în cazul excepțiilor prevăzute la alin. (2). <p>(2) Practicile comerciale neloiale în legătură cu vânzarea de produse agricole și alimentare nu se aplică:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) în cazul comerțului ambulant, cu excepția cazului în care venitul din vânzări a comerciantului ambulant pentru o perioadă fiscală depășește 1 200 000 lei; b) comerțului în magazinele de fabrică (tipul 31 conform anexei nr. 5) cu mărfuri ale producătorului/procesatorului; c) unităților comerciale cu o suprafață comercială de tipul A conform anexei nr. 5, în cazul în care acestea se încadrează în categoria întreprinderilor micro. <p>(3) În sensul alineatelor (1) și (2) întreprinderile micro, mici și mijlocii se clasifică conform alin. (1) art. 5 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.</p> <p>(4) În sensul prezentului capitol se utilizează următoarele noțiuni: <i>contract comercial</i> - cuprinde condițiile comerciale efective definite ca însumarea tuturor condițiilor comerciale, exprimate în procente din valoarea estimată a vânzărilor,</p>
--	--	---

însușind toate costurile comerciale percepute în legătură cu vânzarea produselor, valoarea absolută sau procentuală din cifra de afaceri;

cost de achiziție al produselor – prețul plătit de cumpărător pentru produsele furnizate în condițiile contractului;

costul produsului – (i) în cazul furnizorului - costul produsului final care include profitul furnizorului, costurile de producție, inclusiv impozitele și taxele nerecuperabile, drepturile de import/export, costurile suportate pentru livrare, prelucrare, sortare, împachetare sau alte cheltuieli în vederea aducerii lor în forma și la locul predării către cumpărător; (ii) în cazul furnizorului intermediar - costul produsului final care include costul de achiziție al produselor, profitul furnizorului intermediar și costuri suplimentare de achiziție a produselor.

costuri suplimentare de achiziție a produselor (servicii de logistică) - costurile suportate de către cumpărător de la momentul recepționării mărfii în condițiile contractuale, în vederea aducerii produselor în forma ori condiția necesară pentru plasarea acestora pe piață, care includ recepționarea, transportarea, încărcarea, descărcarea, impozitele și taxele nerecuperabile, sau altele necesare;

cumpărător - orice persoană fizică (cu excepția consumatorului final), juridică sau grup, uniuni/asociații a acestora, care cumpără produse agricole și alimentare;

furnizor - înseamnă orice producător agricol sau orice persoană fizică sau juridică sau grup, uniuni/asociații a acestora, care vinde produse agricole și alimentare;

furnizor intermediar – orice persoană fizică sau juridică care nu este producătorul/procesatorul sau importatorul produsului vândut unui cumpărător; în sensul prezentei noțiuni grupurile, uniunile/asociațiile de producători agricoli nu sunt considerați intermediari

listare – acțiunea de includere în oferta cumpărătorului (comerciantului) a produselor agricole și alimentare;

practici comerciale neeloiale - practicile care contravin bunei conduite comerciale, bunei-credințe și corectitudinii, care sunt impuse unilateral de un partener comercial altuia, chiar și atunci când acestea rezultă în urma înțelegerii între părți;

produse agricole și alimentare – o lista de produse agricole și alimentare stabilită de Guvern;

produse agricole și alimentare perisabile - produse agricole și alimentare care, prin natura lor sau la stadiul lor de procesare, sunt susceptibile să devină improprie pentru vânzare în termen de 30 de zile după recoltare, producere sau procesare;

reduceri comerciale– reduceri de la costul produsului (discount, rabat, bonus, retrobonus);

represalii comerciale - acțiuni înfăptuite de către un cumpărător asupra furnizorului sau a furnizorului asupra cumpărătorului, cu scop de intimidare pentru a influența comportamentul acestuia, în sensul acceptării condițiilor contractuale ale cumpărătorului sau furnizorului sau a unor condiții comerciale defavorabile furnizorului, respectiv cumpărătorului, inclusiv amenințarea cu excluderea din oferta cumpărătorului.

Articolul 21¹⁵ Relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător și termenele de plată

(1) Relațiile contractuale dintre furnizorul și cumpărătorul de produse agricole și alimentare se stabilesc prin contracte încheiate în scris, inclusiv în formă electronică sau prin mijloace electronice, negociate în prealabil de către părți.

(2) Termenul de plată pentru produsele agricole și alimentare furnizate se stabilește în contract prin negocieri și nu poate fi mai mare de 45 de zile calendaristice de la data

recepționării produselor de către cumpărător, cu excepțiile prevăzute la alin. (3) și (4).

(3) Termenul de plată pentru produsele alimentare furnizate a căror dată-limită de consum/dată a durabilității minime este de până la 7 zile inclusiv, constituie 7 zile din momentul recepționării produselor de către cumpărător.

(4) Termenul de plată pentru produsele alimentare furnizate a căror dată-limită de consum/dată a durabilității minime este între 8 și 30 de zile, inclusiv, constituie 30 de zile din momentul recepționării produselor de către cumpărător.

(5) Alineatele (3) și (4) nu se aplică în cazul furnizării de produse agricole și alimentare către:

a) instituțiile de drept public din învățământ de nivelurile menționate la literale a) – f) din art. 12 al Codului educației nr. 152/2014;

b) instituțiile medico-sanitare publice menționate la alin. (2) al art. 4 din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995.

(6) Încălcarea termenelor de plată stabilite la alineatele (2), (3) și (4) sunt considerate practici comerciale neloiale interzise în sensul alin. (1) al art. 21¹⁶.

(7) Cumpărătorul este obligat să informeze furnizorul privind acceptarea în totalitate sau în parte ori privind refuzul în totalitate sau în parte a ofertei furnizorului în cel mult 14 zile calendaristice. Precizările asupra ofertei urmare solicitării cumpărătorului nu sunt limitate în timp. Furnizorul nu poate prezenta o ofertă identică aceluiași cumpărător timp de 14 zile calendaristice de la prezentarea ofertei inițiale, cu excepția cazului când o ofertă similară este solicitată expres sau public de către cumpărător. Neinformarea furnizorului în sensul prezentului alineat constituie practică comercială neloială în sensul alin. (1) al art. 21¹⁶.

Articolul 21¹⁶. Practici comerciale neloiale.

		<p>(1) Sunt interzise următoarele practici comerciale neloiale:</p> <p>a) stabilirea de clauze contractuale prin care părțile își stabilesc interdicții, directe sau indirecte, de a cumpăra sau de a vinde produse/servicii de la sau către un terț. Astfel de clauze sunt lovite de nulitate. Această practică se aplică prin derogare de la alineatele (1) și (2) din art. 21¹⁴ precum și oricărui tipuri de mărfuri în comerțul interior;</p> <p>b) solicitarea și oferirea de reduceri comerciale pentru produsele social importante de primă necesitate conform listei aprobate de către Guvern. Astfel de clauze sunt lovite de nulitate. Această practică se aplică prin derogare de la alineatele (1) și (2) din art. 21¹⁴ precum și oricărui tipuri de mărfuri în comerțul interior;</p> <p>c) solicitarea și oferirea de reduceri comerciale în afara negocierii unui contract sau oferte anunțate în formă scrisă inclusiv în formă electronică. Astfel de clauze sunt lovite de nulitate. Această practică se aplică prin derogare de la alineatele (1) și (2) din art. 21¹⁴ precum și oricărui tipuri de mărfuri în comerțul interior;</p> <p>d) condiționarea impusă furnizorului să nu vândă produsul altor comercianți la un preț mai mic decât cel la care i-l vinde lui. Astfel de clauze sunt lovite de nulitate. Această practică se aplică prin derogare de la alineatele (1) și (2) din art. 21¹⁴ precum și oricărui tipuri de mărfuri în comerțul interior;</p> <p>e) condiționarea impusă comerciantului privind păstrarea unui anumit preț de raft. Astfel de clauze sunt lovite de nulitate. Această practică se aplică prin derogare de la alineatele (1) și (2) din art. 21¹⁴ precum și oricărui tipuri de mărfuri în comerțul interior;</p> <p>f) anularea comenzii de produse agricole și alimentare prevăzute la alin. (3) al art. 21¹⁵. Astfel de clauze contractuale sau acțiuni sunt lovite de nulitate;</p>
--	--	---

- g) anularea sau înlocuirea de către cumpărător a comenzilor de produse agricole și alimentare perisabile într-un termen de preaviz atât de scurt încât furnizorul nu are posibilități rezonabile de a găsi o alternativă pentru comercializarea sau utilizarea produselor respective; un termen de preaviz mai scurt de 30 de zile este întotdeauna considerat un termen de preaviz scurt;
- h) modificarea de către cumpărător în mod unilateral a clauzelor contractului comercial pentru produse agricole și alimentare care se referă la frecvența, metoda, locul, calendarul (termenii sau periodicitatea) sau volumul furnizării sau livrării produselor agricole și alimentare, standardele de calitate, condițiile de plată sau prețurile sau în ceea ce privește furnizarea de servicii, în măsura în care acestea sunt menționate explicit în contract;
- i) cumpărătorul solicită furnizorului plăți care nu sunt legate de vânzarea produselor agricole și alimentare ale furnizorului sau pentru compensarea costurilor suplimentare de achiziție al produselor;
- j) cumpărătorul solicită furnizorului înlocuirea sau plăți pentru deteriorarea sau pierderea de produse agricole și alimentare sau pentru ambele, survenite în spațiile cumpărătorului sau după ce proprietatea a fost transferată cumpărătorului sau din momentul recepționării mărfii, atunci când o astfel de deteriorare sau pierdere nu a avut loc din neglijența sau culpa furnizorului;
- k) cumpărătorul refuză să confirme în scris clauzele contractului comercial între cumpărător și furnizor în legătură cu care furnizorul a solicitat o confirmare scrisă;
- l) cumpărătorul dobândește, utilizează sau divulgă în mod ilegal secrete comerciale ale furnizorului;
- m) cumpărătorul amenință cu efectuarea sau efectuează represalii comerciale împotriva furnizorului în cazul în care furnizorul își exercită drepturile legale sau

contractuale, inclusiv prin depunerea unei plângeri la autoritățile de aplicare a legii sau prin cooperarea cu autoritățile de aplicare a legii în timpul unei investigații;

n) cumpărătorul solicită furnizorului compensarea costurilor aferente examinării plângerilor clienților referitoare la vânzarea produselor furnizorului, în pofida absenței unei conduite neglijente sau a unei culpe din partea furnizorului;

o) refuzul repetat al furnizorului sau cumpărătorului să utilizeze în procesul de negocieri a unui contract sau amendament la contract mijloace de comunicare electronice în vederea respectării prevederilor alin. (1) al art. 21¹⁵,

p) returnarea furnizorului produselor agricole și alimentare care au fost achiziționate cu respectarea cerințelor cantitative și calitative stipulate în contractele de livrare a produselor, dar care au devenit neconforme reglementărilor aplicabile în domeniul alimentar, inclusiv prin expirarea datei-limită de consum/datei durabilității minime a acestora. În funcție de natura neconformității, comerciantul este obligat să distrugă sau să utilizeze condiționat întregul lot de produse alimentare neconforme. Această practică se aplică prin derogare de la alineatele (1) și (2) din art. 21¹⁴,

q) neexecutarea de către cumpărător a clauzelor contractuale stabilite în conformitate cu alineatul (2);

r) cumpărătorul condiționează cumpărarea prin livrarea în mai mult decât una din unitățile comerciale de care dispune. Se va acorda prioritate unității comerciale celei mai apropiate de furnizor sau oricărei din unitățile negociate.

s) cumpărătorul refuză listarea prevăzută la alin. (8) cu excepția prevăzută la alin. (9).

t) furnizarea (vânzarea) produselor agricole și alimentare sub costul produsului, excepuând profitul furnizorului, cu excepția cazurilor și termenilor prevăzute la alin. (6). Cumpărătorul nu poate solicita plăți prevăzute la alin. (2) sub limita prevăzută la prezenta literă.

(2) Sunt interzise următoarele practici comerciale neloiale, cu excepția cazului în care acestea au fost convenite anterior prin clauze clare și lipsite de ambiguitate din contractul comercial sau printr-un alt contract sau amendament ulterior între furnizor și cumpărător:

- a) cumpărătorul returnează furnizorului produsele agricole și alimentare nevândute, fără să plătească pentru respectivele produse nevândute, sau fără să plătească pentru eliminarea acestor produse, sau ambele;
- b) furnizorului i se impune o plată de care este condiționată stocarea, afișarea (inclusiv pe raft sau pe o porțiune a acestuia) listarea produselor sale agricole și alimentare, sau plasarea pe piață a respectivelor produse;
- c) cumpărătorul solicită furnizorului să suporte, integral sau parțial, costul oricăror reduceri pentru produsele agricole și alimentare vândute de cumpărător cu titlu promoțional;
- d) cumpărătorul solicită furnizorului să plătească pentru publicitatea făcută de către cumpărător produselor agricole și alimentare;
- e) cumpărătorul solicită furnizorului să plătească pentru serviciile de marketing prestate de către cumpărător privind produsele agricole și alimentare;
- f) cumpărătorul solicită furnizorului să plătească pentru personalul care se ocupă de amenajarea spațiilor de vânzare utilizate pentru vânzarea produselor furnizorului.

(3) În cazul în care produsele alimentare au fost achiziționate cu respectarea cerințelor cantitative și calitative stipulate în contract și data-limită de consum/data durabilității minimele a acestora depășește 180 de zile, comerciantul le poate returna furnizorului cu acceptul acestuia și cu condiția că produsele sunt conforme cerințelor privind siguranța alimentelor și că a rămas cel puțin 1/3 din termenul de valabilitate a acestora. Returnarea sau retragerea produselor alimentare furnizorului de către cumpărător, se face în

condițiile art. 30 din Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor.

(4) Plățile și costurile stipulate la literele b) – f) al alin. (2), precum și orice reduceri comerciale solicitate de cumpărător ulterior contractului comercial, inclusiv urmare reușitei de pe urma vânzării, fac obiect a unor contracte separate sau anexe distincte a contractelor comerciale, se înregistrează separat în evidențele contabile ale furnizorului și se reflectă în factura fiscală (cu anexarea actului justificativ). Reducerile obținute conform prevederilor prezentului alineat se exclud din costul de achiziție al produselor.

(5) În cazul în care cumpărătorul solicită o plată pentru situațiile menționate la literele b), c), d), e) sau f) al alineatului (2) cumpărătorul îi prezintă furnizorului, la cererea acestuia, o estimare în scris a plășilor unitare sau totale, în funcție de informația care este cea mai adecvată, și, în măsura în care se referă la situațiile menționate la literele b), d), e) sau f) ale alineatului (2), îi prezintă în scris furnizorului și o estimare a costurilor și fundamentul estimării respective. Plățile efectuate în baza prevederilor prezentului alineat se înregistrează separat în evidențele contabile a furnizorului și se reflectă în factura fiscală (cu anexarea actului justificativ).

(6) Pentru cazurile prevăzute la litera c) a alin. (2) o reducere comercială poate fi solicitată de către cumpărător înaintea demarării unei acțiuni de promovare inițiată de cumpărător, în care se precizează perioada promoției și cantitatea de produse agricole și alimentare pe care preconizează că o va comanda la preț redus. Termenul acțiunilor de promovare efectuate în baza prezentului alineat nu poate depăși 60 de zile per an per produs.

(7) Comerciantul poate aranja la propria discreție sau oferi prin înțelegerea părților, spații distincte de expunere și semnălizare la raft pentru orice produs în funcție de țara de

<p>origine, producător, regiune geografică, consumator final țintă sau alte caracteristici distincte a produsului.</p>	<p>(8) Cumpărătorii nu pot refuza listarea produselor agricole și alimentare, prezentate în forma și condițiile minime cerute de cumpărător, în cazul în care astfel de cerințe există. Forma și condițiile minime cerute de cumpărător privind modul de prezentare a produselor se fac publice și urmează să fie conforme practicilor comerciale și de producție în domeniul corespunzătoare categoriei (tipului) de produs. Cerințele privind forma și condițiile minime se aplică uniform categoriei (tipului) de produs indiferent de furnizor. Listarea va cuprinde întreaga gamă de produse din ofertă. În cazul ofertelor de produse identice sau similare la listare se va acorda prioritate producătorilor/procesatorilor din categoria întreprinderilor mici și mijlocii astfel cum sunt definite și clasificate la art. 4 și 5 din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.</p> <p>(9) Între întreprinderile mici și mijlocii cu oferte similare în calitate de criterii de prioritate vor servi:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) prezentarea mărfii preambalate corespunzător categoriei de produs; b) periodicitatea și volumul livrărilor. Prezentul criteriu nu se aplică în perioada de sezon/recoltare a anumitor produse agricole, cu condiția respectării literei a). <p>(10) Comercianții nu pot întrerupe listarea produselor agricole și alimentare furnizate de către întreprinderile mici și mijlocii (astfel cum sunt definite și clasificate la art. 4 și 5 din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii) timp de 60 de zile din data inițierii listării în cazul în care sunt incidente cerințelor stabilite la alin. (8).</p> <p>(11) Refuzul listării poate fi întemeiat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) pe nerespectarea condițiilor prevăzute la alin. (8); b) pe nerespectarea criteriilor prevăzute la alin. (9);

<p>c) pe lipsa spațiului de listare urmare aplicării prevederilor alin. (10)</p> <p>(12) Refuzul listării prevăzut la alin. (11), care va conține datele de identificare a cumpărătorului și a furnizorului, produsul din oferta furnizorului și alte date relevante, urmează a fi comunicat de către furnizor și/sau cumpărător Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor cel târziu în următoarea zi lucrătoare din data refuzului pe una din adresele electronice oficiale sau la linia fierbinte a entității.</p>	<p>Verificarea condițiilor refuzului listării se va efectua de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în termen de 5 zile lucrătoare de la comunicare, cu întocmirea unui proces verbal de constatare remis, în termen de 3 zile lucrătoare de la data întocmirii acestuia, în adresa autorității competente.</p> <p>Neverificarea condițiilor refuzului de listare în cazul comunicării unui refuz de listare nu constituie temei de apreciere a acțiunilor cumpărătorului ca practică comercială neloială.</p> <p>Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor are dreptul de a verifica cazurile de refuz de listare sau excludere din oferta furnizorului în baza comunicării sau unei sesizări scrise (inclusiv pe adresele electronice oficiale ale autorității) a cumpărătorului sau furnizorului cu o frecvență de maxim o dată la 15 zile pe parcursul a 60 zile din data refuzului listării. Verificările efectuate în baza prezentului alineat sunt exceptate de la prevederile Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Refuzul neîntemeiat de listare sau excluderea neîntemeiată din oferta cumpărătorului constituie practică comercială neloială în sensul alin. (1).</p> <p>(13) Comercianții pot comercializa produsele perisabile sub costul de achiziție în vederea asigurării rulajului necesar</p>

pe raft și respectării cerințelor de inofensivitate, precum și în cazurile prevăzute la Capitolul V¹. Comercializarea produselor sub prețul de achiziție nu poate servi temei pentru micșorarea prețului de achiziție sub orice formă (reduceri comerciale). Solicitarea de reduceri comerciale de către cumpărător furnizorului urmare comercializării produselor sub prețul de achiziție constituie practică comercială neloială în sensul alin. (1).

Articolul 21¹⁷ Autorități competente

(1) Se desemnează Consiliul Concurenței în calitate de autoritate competentă cu atribuții de stabilire, examinare, asigurare a aplicării interdicțiilor și sancționare a practicilor comerciale neloiale.

(2) Se desemnează Ministerul Economiei, în calitate de autoritate cu atribuții de monitorizare și generalizare a practicii privind practicile comerciale neloiale.

(3) Autoritatea competentă va generaliza informația privind practicile comerciale neloiale examinate și cele refuzate pentru examinare și, la cerere, va furniza informațiile autorității cu atribuții de monitorizare.

Articolul 21¹⁸. Plângeri și proceduri privind practicilor comerciale neloiale.

(1) Furnizorii adresează plângeri, privind practicile comerciale neloiale Consiliului Concurenței. În cazul grupurilor de persoane juridice, uniuni/asociații ale acestora care au acționat ca furnizor, plângerea poate fi adresată inclusiv de un membru al acesteia în cazul în care practica comercială neloială vizează produsul furnizat de către acest membru.

(2) Pentru examinarea plângerilor menționate la alin.

(1) de către autoritatea competentă nu se percep taxe.

(3) Furnizorul și cumpărătorul au dreptul să utilizeze în procesul de negocieri mijloace de înregistrare în formă scrisă, astfel cum este prevăzut la alin. (1) al art. 21¹⁵, sau mijloace

de comunicare electronice, care vor putea fi folosite ca probe privind practicile comerciale neloiale.
 (4) Litigiile privind practicile comerciale neloiale pot fi soluționate pe cale amiabilă înainte de fi adresate Consiliul Concurenței, inclusiv în baza Legii nr.137/2015 cu privire la mediere ori în arbitraj conform Legii 23/2008 cu privire la arbitraj.

2. Legea concurenței nr. 183/2012

Articolul 32 alin. (1)	Art. 32 la alin. (1) la final se completează cu textul ”precum și din domeniul practicilor comerciale neloiale dintre întreprinderi la furnizarea de produse agricole și alimentare.”	(1) Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de concurenței, ajutorului de publicității în limitele competenței sale.	(1) Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității în limitele competenței sale, precum și din domeniul practicilor comerciale neloiale dintre întreprinderi la furnizarea de produse agricole și alimentare.
Articolul 39 lit. j)	Art. 39 la lit. j) la final se completează cu textul ”precum și din domeniul practicilor comerciale neloiale dintre întreprinderi la furnizarea de produse agricole și alimentare.”	j) realizează alte atribuții în conformitate cu legislația din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale	j) realizează alte atribuții în conformitate cu legislația din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale, precum și din domeniul practicilor comerciale neloiale dintre întreprinderi la furnizarea de produse agricole și alimentare.
Articolul 80 ¹	Se completează cu un nou articol 80 ¹	-	Articolul 80 ¹ . Răspunderea pentru încălcarea practicilor comerciale neloiale dintre întreprinderi la furnizarea de produse agricole și alimentare Examinarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale prevăzute la pct. 5 ⁵) din art. 273 Cod

			<p>contravențional se efectuează conform procedurilor și atribuțiilor stabilite de Codul contravențional, dacă aceste fapte nu constituie încălcare a Legii concurenței sau infracțiuni.”</p>
<p>3. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008</p>			
<p>Articolul 273</p>	<p>punctele 5) -5⁴) se abrogă.</p>	<p>5) încălcarea termenelor de plată pentru achitarea facturilor la procurarea produselor alimentare se sancționează, comerciantul, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale în cazul persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale în cazul persoanei juridice. 5¹) solicitarea de către comerciant a facturării/refacturării serviciilor și/sau încasarea de la furnizor a plăților care nu sunt incluse în costul de achiziție al produselor alimentare, cu excepția cazurilor admise de <u>Legea nr.231/2010</u> cu privire la comerțul interior, se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice; 5²) încălcarea de către comerciant și/sau furnizor a interdicției privind returnul de produse alimentare se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la</p>	<p>punctele 5) -5⁴) abrogate</p>

		<p>400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;</p> <p>5³) încălcarea de către comerciant a normelor ce țin de obligativitatea distrugerii produselor alimentare neconforme reglementărilor în domeniul alimentelor aplicabile, inclusiv a celor a căror valabilitate a expirat,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;</p> <p>5⁴) încălcarea de către comerciant și/sau furnizor a normelor stabilite privind cota de raft pentru fiecare categorie de produse alimentare provenite din lanțul alimentar scurt incluse în lista produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt, aprobată de Guvern,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;</p>	
<p>Articolul 273.</p>	<p>Se completează cu un punct nou 5⁵)</p>	<p>-</p>	<p>”5⁵) Utilizarea de practici comerciale neloiale prevăzute la alineatele (2) – (4) al art. 21¹⁵ și alineatele (1) și (2) al art. 21¹⁶ din Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior, se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;</p> <p>(1) Contravențiile prevăzute la art.263 și 265, art.266 alin.(6), art.272, art.272¹ alin.(1), (2), (4)–(6) și (12), art.274 alin.(1), art.275 alin.(2), art.277 alin.(2), (3), (6), (8) și (9), art.277¹</p>
<p>Articolul 402, alin. (1)</p>	<p>La alineatul (1) al art. 402 textul ”art. 273 pct.5) și 5¹)” se abrogă”;</p>	<p>(1) Contravențiile prevăzute la art.263 și 265, art.266 alin.(6), art.272, art.272¹ alin.(1), (2), (4)–(6) și (12), art.274 alin.(1), art.275 alin.(2), art.277 alin.(2), (3), (6), (8) și (9), art.277¹</p>	

		<p>și 5¹); art.274 alin.(1), art.275 alin.(2), art.277 alin.(2), (3), (6), (8) și (9), art.277¹ alin.(1), (2) și (4), art.282, art.288, 289, 290, 291, 293¹, 293² alin.(1), (2) și (3), art.295¹, 297, 297¹, 298, 299, 301¹, 311, 327¹ se examinează conform competenței, de către Agenția Achiziții Publice din subordinea Ministerului Finanțelor sau de către Serviciul Fiscal de Stat. Contravențiile prevăzute la art.293, 295 alin.(1)–(6), și (9), 349 alin.(1) se examinează de către autoritatea administrativă de inspecție financiară din subordinea Ministerului Finanțelor sau de către Serviciul Fiscal de Stat, în funcție de organul care le-a constatat.</p>	<p>alin.(1), (2) și (4), art.282, art.288, 289, 290, 291, 293¹, 293² alin.(1), (2) și (3), art.295¹, 297, 297¹, 298, 299, 301¹, 311, 327¹ se examinează conform competenței, de către Agenția Achiziții Publice autoritatea administrativă de inspecție financiară din subordinea Ministerului Finanțelor sau de către Serviciul Fiscal de Stat. Contravențiile prevăzute la art.293, 295 alin.(1)–(6), și (9), 349 alin.(1) se examinează de către autoritatea administrativă de inspecție financiară sau, după caz, de Serviciul Fiscal de Stat, în funcție de organul care le-a constatat.</p>
<p>Articolul 404¹</p>	<p>La alineatul (1) după cuvintele ”la art.” se completează cu textul ”273 pct. 5⁵.”</p>	<p>(1) Contravențiile prevăzute la art. 330¹, 330³, 330⁵ și 364 alin. (3), (4), (5)¹ și (6) săvârșite în domeniile de activitate ce țin de competența sa se constată de către Consiliul Concurenței.</p>	<p>(1) Contravențiile prevăzute la art. 273 pct. 5⁵, 330¹, 330³, 330⁵ și 364 alin. (3), (4), (5)¹ și (6) săvârșite în domeniile de activitate ce țin de competența sa se constată de către Consiliul Concurenței.</p>
<p>Articolul 404¹</p>	<p>Se completează cu un alineat nou (4)</p>	<p>-</p>	<p>(4) Consiliul Concurenței examinează procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la pct. 5⁵) al art. 273 și aplică sancțiuni.</p>
<p>Articolul 414 alin. (1)</p>	<p>La alineatul (1) după textul ”art.273 pct. 1), 2), 4),” textul ” 5³), 5⁴)” se abrogă;</p>	<p>(1) Contravențiile prevăzute la art.art.80 alin.(2), (3) și (5), art.80¹, 81, art.82¹, 83, 84, art.98 alin.(1), art.114 alin.(3), art. 128 alin. (3), art.131, art.155 alin.(2), art. 157 alin. (3), art.158, 158¹, 158², art.183–196¹, art. 157 alin. (1), (3), (5) și (6)¹, art.158, 158¹, 158², art.183–196¹, 269–271, art. 273 pct. 1), 2), 4), 5²), 5³), 5⁴), 6), 10), 12), 13), art.274 alin.(3), (4) și (7), art.275, 276, art.278 alin.(1)–(3) și (5), art.279–281, 284, 285, art.286 alin.(1), (2) și (5), art.344, art.349 alin.(1) și art.364 alin.(7) și (8) se constată și se examinează de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.</p>	<p>(1) Contravențiile prevăzute la art.art.80 alin.(2), (3) și (5), art.80¹, 81, art.82¹, 83, 84, art.98 alin.(1), art.114 alin.(3), art. 128 alin. (3), art.131, art.155 alin.(2), art. 157 alin. (1), (3), (5) și (6)¹, art.158, 158¹, 158², art.183–196¹, 269–271, art. 273 pct. 1), 2), 4), 6), 10), 12), 13), art.274 alin.(3), (4) și (7), art.275, 276, art.278 alin.(1)–(3) și (5), art.279–281, 284, 285, art.286 alin.(1), (2) și (5), art.344, art.349 alin.(1) și art.364 alin.(7) și (8) se constată și se examinează de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.</p>

<p>Articolul 414 alin. (2)</p>	<p>La alineatul (2) după textul ”art.273 pct. 1), 2), 4),” textul ” 5³, 5⁴” se abrogă”.</p>	<p>art.344, art.349 alin.(1) și art.364 alin.(7) și (8) se constată și se examinează de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.</p>	<p>(2) Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor constată și examinează contravențiile prevăzute la art.art.80 alin.(3), art.84, art. 273 pct. 1), 2), 4), 6), 10), 12), 13), art.274 alin.(3), (4) și (7), art.275, art.278 alin.(1)–(3) și (5), art.279 și 344, săvârșite în domeniile de activitate ce țin de competența sa.</p>
--------------------------------	---	---	--